

Leiemarkedsundersøkelsen 2018

Dokumentasjonsrapport

TALL

SOM FORTELLER

NOTATER / DOCUMENTS

2019/15

Aina Holmøy

Aina Holmøy

Leiemarkedsundersøkelsen 2018

Dokumentasjonsrapport

Forord

Statistisk sentralbyrås Leiemarkedsundersøkelse er en årlig undersøkelse om leienivåer for leide boliger i Norge. Denne publikasjonen dokumenterer gjennomføringen av datainnsamlingen og viser en enkel analyse av frafall og eventuelle skjevheter i utvalget.

I 2018 har Kristian Harald Myklatun ved Seksjon for prisstatistikk vært prosjektleder. Seksjon for personundersøkelser har stått for datainnsamlingen. Aina Holmøy har vært planlegger av feltarbeidet, Glenn-Erik Wangen har trukket utvalget, Jytte Miftari-Duemark har programmert webskjemaet samt foretatt filetableringen. Seksjon for brukerkontakt har besvart e-post og telefonhenvendelser fra respondenter.

Statistisk sentralbyrå, 20. februar 2019

Aina Holmøy

Sammendrag

Statistisk sentralbyrå gjennomfører hvert år Leiemarkedsundersøkelsen for å kunne utarbeide statistikk over leiepriser for ulike typer boliger i ulike deler av landet.

Undersøkelsen heter Bolig og boforhold (BOB) når vi kontakter leieboere. Navnet Bolig og boforhold benyttes for å forenkle kommunikasjonen om undersøkelsen da leieboere skal rapportere om sin egen bolig og ikke om leiemarkedet generelt.

Populasjonen i BOB er alle utleieboliger bosatt av private husholdninger i Norge. Da det ikke eksisterer noe fullstendig register over utleieboliger, må man benytte en kombinasjon av ulike sentrale administrative registre i SSB som grunnlag for å etablere en utvalgsramme med størst mulig andel utleieboliger. Utvalget i 2018 ble etablert ved at det ble trukket 37 000 adresser fra den etablerte trekkrammen av antatte utleieboliger. Utvalgsenhet er adresse til antatt utleiebolig, og svarenhet er person som bor på adressen.

BOB gjennomføres som en ren webundersøkelse. Undersøkelsen ble i 2018 gjennomført over tre uker, med oppstart 1.oktober.

Av de 37 000 adressene som var med i det opprinnelige utvalget, ble 2 369 adresser kodet som avgang. Avgang vil si at vi underveis i undersøkelsen har identifisert at adressen ikke lenger er en utleiebolig. Bruttoutvalget er dermed på 34 631 adresser. Vi fikk svar fra 10 566 personer som bodde i utleieboliger. Det gir en svarandel av bruttoutvalget på 30,5 prosent. Denne svarandelen tar ikke hensyn til at mange boliger i bruttoutvalget sannsynligvis ikke er utleieboliger.

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
1. Bakgrunn og formål	6
1.1. Formål.....	6
2. Populasjon og utvalg	6
2.1. Populasjon	6
2.2. Undersøkelsespopulasjonen.....	7
2.3. Utvalgsetablering	8
2.4. Digital kontaktinformasjon	8
3. Datainnsamling	8
3.1. Innsamlingsmetode	8
3.2. Feltperiode	8
3.3. Utsendingsgrupper.....	9
3.4. Svarinnngang	10
3.5. Kontakt med svarenhet	11
3.6. Samtykke	12
4. Datakvalitet og frafall	12
4.1. Dekningsfeil	12
4.2. Utvalgsskjevhet	13
4.3. Frafallsskjevhet	13
4.4. Frafall	14
4.5. Innsamlings og bearbeidingsfeil	15
5. Statistisk usikkerhet og feilmarginer ved utvalgsundersøkelser	17
5.1. Eksempel på bruk av formel og tabell	19
5.2. Eksempel på estimering av gjennomsnittsverdi med konfidensintervall	19
Referanser	21
Vedlegg A: Tekstmeldinger	22
Vedlegg B: E-poster	23
Vedlegg C: Skjema	27
Vedlegg D: Spørresekvens om samtykke	57
Vedlegg E: Registerkoblinger	60

1. Bakgrunn og formål

1.1. Formål

Hovedformålet med Leiemarkedsundersøkelsen er å utarbeide offisiell statistikk over leiepriser for ulike typer boliger i ulike byer og regioner i Norge. Statistikken sikrer god kunnskap om utleiemarkedet og utviklingen på dette markedet. Ved bruk av dataene fra undersøkelsen ønsker man å analysere siste ledd i transaksjonen mellom utleier og leietaker.

Undersøkelsen ble første gang gjennomført i 2005, og har siden 2006 vært en del av statsoppdraget i Statistisk sentralbyrå. Seksjon for prisstatistikk har det statistikkfaglige ansvaret for undersøkelsen, mens Seksjon for personundersøkelser gjennomfører datainnsamlingen.

Undersøkelsen heter Bolig og boforhold (BOB) når vi kontakter leieboere. Navnet Bolig og boforhold benyttes for å forenkle kommunikasjonen med respondentene. Respondenten skal rapportere om boligen de bor i og ikke om leiemarkedet generelt.

Blant leietakerne som har deltatt i BOB blir det trukket et utvalg på 2 500 leietakere som leier bolig av en privatperson som ikke er slektning eller venn eller av en profesjonell utleier. Disse skal delta videre i Boligpanelet (BOP) i ett år. I BOP innhentes månedlige opplysninger om husleie og eventuelle endringer i denne. Disse dataene inngår i beregningen av leiepriser i konsumprisindeksen.

Tabell 1.1 Nøkkeltall. BOB 2018.

	Antall	Prosent
Utvalg	37 000	
Avgang (Boligen står tom, er kondemnert eller leies ikke lenger ut)	232	
Avgang (Boligen eies av respondent, ektefelle eller annen nær familie)	1 757	
Avgang (Boligen disponeres på annen måte enn leie)	380	
Bruttoutvalg	34 631	100
Frafall	24 065	69,5
Nettoutvalg	10 566	30,5
Innsamlingsmetode		Web
Feltperiode	Mandag 1. oktober til og med lørdag 20. oktober	
Skjemalengde	9 minutter i gjennomsnitt	

¹ Prosent svar er her beregnet som forholdet nettoutvalg til bruttoutvalg.

² Skjemalengde er median for de som har påbegynt og fullført skjema samme dag.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

2. Populasjon og utvalg

2.1. Populasjon

En populasjon er den gruppen av personer, hendelser eller objekt man vil si noe om. Populasjonen i BOB er alle utleieboliger bosatt av private husholdninger i Norge. Kårboliger og tjenesteboliger der det ikke betales leie, regnes ikke som utleieboliger. Institusjonsboliger, slik som sykehjem eller aldershjem, regnes heller ikke som utleiebolig. Omsorgsboliger der det betales leie, regnes med som utleiebolig fordi det antas at husleien er markedsleie. Tomme boliger skal regnes som utenfor populasjonen fordi det i en tom bolig ikke finnes en transaksjon mellom utleier og leietaker (Denne definisjonen av populasjonen er hentet fra Om statistikken for Leiemarkedsundersøkelsen). Det som skal måles er prisen i er transaksjonen i siste ledd mellom utleier og leietaker.

Enhet i undersøkelsen er de objekt, personer eller hendelser som inngår i populasjonen. I BOB er enheten utleieboliger i Norge på høsten med en utleietransaksjon i undersøkelsestiden. Vi kontakter beboere i disse enhetene.

Populasjonen i BOB er som beskrevet alle utleieboligene i Norge. Da det ikke eksisterer noe fullstendig register over utleieboliger, må man benytte en kombinasjon av ulike sentrale administrative registre i SSB som grunnlag for å etablere en undersøkelsespopulasjon med størst mulig andel utleieboliger.

2.2. Undersøkelsespopulasjon

Undersøkelsespopulasjonen eller trekkrammen, er den populasjonen vi skal skaffe informasjon for i undersøkelsen.

Det er fra tidligere undersøkelser et kjent problem at mange beboere flytter om sommeren og tidlig på høsten. Derfor er det svært uheldig om trekkrammen lages før sommeren, da det kan føre til at mange boliger i utvalget ikke lengre er utleieboliger på høsten. Det er også et problem at mange beboere kan ha flyttet i løpet av tiden fra trekkrammen konstrueres til undersøkelsen gjennomføres. Trekkrammen for BOB 2018 ble etablert i september, for å være så oppdatert som mulig før trekking og innsamling.

I BOB 2018 er trekkrammen dannet på følgende måte:

- Utgangspunktet var alle adresser i Matrikkelen (SSB-Matrikkelen)¹
- Ut fra registrene Matrikkelen og VoF² ble alle adresser der organisasjonsformen til adressen er borettslag fjernet
- Boliger/boligadresser fjernes der eier var et foretak i VoF med AS som organisasjonsform og som er borettslag
- Boliger/boligadresser der eier er registrert som i slekt med den som bor der fjernes
- Boliger/boligadresser der eier er død fjernes
- Dubletter på boligadresser fjernes
- Deretter ble alle adresser der en av eierne til boligen bor på adressen (selveiere) fjernet. Dette ble gjort ved en kobling mot Befolkningsregisteret (Bereg)³ for å finne alle personer som bor på den enkelte boligadresse
- Til slutt fjernet man alle boliger som ligger i bygg med bygningstype:
  - 721 - Sykehjem
  - 722 - Bo- og behandlingssenter
  - 723 - Rehabiliteringsinstitusjon, kurbad
  - 729 - Annet sykehjem
  - 151 – Bo- og servicesenter
  - 159 – Annen bygning for bofellesskap

Ved leveranse av trekkramme, er det registrert minst én bosatt person på adressen slik kravet et ifølge definisjonen av populasjonen.

Til tross for at man forsøker å fjerne så mange som mulig av eide boliger i trekkrammen, vet vi av erfaring at omtrent 15 prosent vil være eide boliger eller

---

¹ Matrikkelen er Norges offisielle register over Grunneiendommer, Adresser og Bygninger. Registeret forvaltes av Statens kartverk. SSB-Matrikkelen er SSBs statistiske versjon av Matrikkelen.

² Virksomhets- og foretaksregisteret.

³ BeReg er SSBs populasjonsregister for personer og familier, og vil etter hvert også omfatte husholdninger.

boliger som disponeres på annen måte enn leie, som for eksempel institusjonsboliger, kårboliger eller lånte boliger.

2.3. Utvalgsetablering

I BOB er det adresse/bolig som er utvalgsenhet. Utvalget til BOB 2018 ble etablert ved at det ble trukket 37 000 adresser fra den etablerte trekkrammen av antatte utleieboliger. Det ble først trukket et tilfeldig utvalg på 30 272 adresser. For å kunne lage en mer detaljert statistikk over leiepriser for Oslo og de største byene, ble det i tillegg trukket et utvalg på:

- 3 364 adresser fra Oslo
- 1 110 adresser fra Bergen
- 841 adresser fra Trondheim
- 437 adresser fra Stavanger
- 336 adresser fra Bærum
- 336 adresser fra Kristiansand
- 304 adresser fra Tromsø

Hele utvalget ble koblet mot Befolkningsregisteret for å knytte en voksen person til hver adresse som kunne kontaktes for utfylling av skjema/intervju. Disse var i alderen 18-79 år ved oppstartdato for datafangsten.

2.4. Digital kontaktinformasjon

Kontakt- og reservasjonsregisteret til DIFI (KRR)⁴ ble brukt for å koble mobilnummer og e-postadresse til svarenhet. I tillegg ble det brukt en ekstra digital telefonkatalog for mobilnummer (Telefinn). Etter kobling satt vi med både mobilnummer og e-post til 88 prosent av utvalget. Vi hadde mobilnummer til 92 prosent. Det ble ikke gjort manuell sporing der vi manglet mobilnummer eller e-postadresse.

3. Datainnsamling

3.1. Innsamlingsmetode

BOB gjennomføres som en ren webundersøkelse, og har hatt denne innsamlingsmetoden siden 2015. Fordelen med web er at man kan nå mange respondenter til en relativt lav kostnad. Datainnsamlingsperioden kan i tillegg begrenses til et relativt kort tidsrom, fordi de fleste velger å svare rett etter at vi har sendt henstillinger om svar.

Det tar i gjennomsnitt ti minutter på fylling ut skjemaet og spørsmålene i BOB er i hovedsak om størrelse og kvalitet på boligen, hvem man bor sammen med og hva man betaler i husleie. Skjemaet er tilgjengelig på norsk, bokmål og nynorsk, og engelsk. Skjemaet er gjengitt i vedlegg C.

3.2. Feltperiode

Innsamlingsperioden for BOB i 2018 var fra mandag 1. oktober til og med lørdag 20. oktober. Datainnsamlingen foregikk i all hovedsak i de to første uken av datafangstperioden, med noe oppfølging av ufullstendige intervju i den tredje uken.

---

⁴ Kontakt- og reservasjonsregisteret (KRR) er et register over innbyggerens kontaktinformasjon og reservasjon, og er en fellesløsning som alle offentlige virksomheter skal bruke i sin tjenesteutvikling.

3.3. Utsendingsgrupper

For å forenkle gjennomføringen av undersøkelsen, ble utvalget delt inn i 11 utsendingsgrupper, som vist i tabell 3.1. SSBs system for utsending av e-post og SMS har ikke kapasitet til å håndtere utsendinger til hele utvalget på 37 000 respondenter samtidig.

Alle respondenter i utvalget som fikk påkoblet mobilnummer og e-post, ble tilfeldig fordelt i utsendingsgruppene D1 til D6, E1 og E2. Respondenter i gruppe E1 og E2 fikk spørsmål i skjema om samtykke til behandling av personopplysninger (se avsnitt 3.6). Utsendingsgruppe A har hverken e-post eller mobilnummer i våre systemer, gruppe B har bare mobilnummer og gruppe C bare e-post. Vi valgte å ikke sende ut brev til gruppa A på grunn av tidligere erfaring med svært lav svarinnngang når vi ikke kan følge opp med påminninger på SMS eller e-post.

Mandag 1. oktober ble det sendt ut SMS og e-post til halvparten av gruppene som kunne motta det. Det ble samtidig sendt ut brev til gruppe B. Den andre halvparten fikk e-post og SMS mandagen etter. I e-posten var det informasjon om bakgrunn og formål for undersøkelsen, og både e-post og SMS inneholdt lenke til spørreskjemaet. Tabell 3.1 viser dato og klokkeslett for hovedutsending på e-post og SMS til de ulike utsendingsgruppene.

Tabell 3.1 Utsendingsgrupper og tidspunkt for hovedutsending. BOB 2018.

Utsendings- gruppe	Tilgjengelig kontakt- informasjon	Antall respondenter	Dato for hovedutsending	Klokkeslett for hovedutsending	
				E-post	SMS
A	Ingen	2363			
B	Kun mobil	2074	1. oktober 2018		
C	Kun e-post	518	8. oktober 2018	kl. 19.00	
D1	Både mobil og e-post	4508	1. oktober 2018	kl. 10.30	kl. 11.15
D2	Både mobil og e-post	4508	8. oktober 2018	kl. 10.30	kl. 11.15
D3	Både mobil og e-post	4508	1. oktober 2018	kl. 14.00	kl. 14.45
D4	Både mobil og e-post	4507	8. oktober 2018	kl. 14.00	kl. 14.45
D5	Både mobil og e-post	4507	1. oktober 2018	kl. 18.00	kl. 18.45
D6	Både mobil og e-post	4507	8. oktober 2018	kl. 18.00	kl. 18.45
E1	Både mobil og e-post	2500	1. oktober 2018	kl. 9.30	kl. 10.15
E2	Både mobil og e-post	2500	8. oktober 2018	kl. 9.30	kl. 10.15
Alle grupper		37 000			

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

I de påfølgende dagene sendte vi ut påminnelser. Gruppe C og alle D og E gruppene fikk fire påminninger i de fire påfølgende dagene etter hovedutsending. Det ble som hovedregel sendt ut både e-post og SMS i påminningene, men gruppe D3 og D4 fikk bare e-post i den tredje påminningen og gruppe C kunne ikke få SMS på grunn av manglende mobilnummer. Gruppe B, som mottok brev i løpet av den første datafangstuken, fikk tre SMS påminninger i den andre uken og en SMS tidlig i den tredje uken.

Alle grupper fikk minst en av påminnelsene på ettermiddag eller kveld for å forsøke å få respons fra respondenter som er mer tilgjengelig senere på dagen.

Personer som hadde startet utfyllingen av skjemaet men ikke fullført, fikk samme påminninger som de som ikke hadde startet. Denne gruppen fikk i tillegg en ekstra e-post i den tredje datafangstuken med tilpasset innhold.

Tabell 3.2 viser hvilken e-post eller SMS respondenten har respondert på. Det er kun gruppene med både e-post og mobilnummer som er vist i tabellen. Nesten 25 prosent av svarene har kommet via lenken i hovedutsendingen på e-post, og totalt 40 prosent av de som svarte har brukt en av lenkene som ble sendt ut første dag. Andelen som responderer på meldingene faller forholdsvis jevnt fra utsending til

utsending. Den tredje påminningen på e-post har nok litt større effekt enn det man kunne forvente, da denne ble sendt ut to ganger til en av utsendingsgruppene. Effekten av en ekstra påminning til de som har påbegynt men ikke fullført skjema er veldig liten.

Alle SMS og e-post tekster er vist i vedlegg A og B.

Tabell 3.2 Respons på ulike meldinger og SMS. Antall og prosent. Utsendingsgruppe D1 til D6, E1 og E2. BOB 2018

	Antall utsendte meldinger	Antall responser	Andel svar av totalt antall svar	Andel svar av utsendte meldinger
Hovedutsending e-post	32 042	3 271	24,1	10,2
Hovedutsending SMS	31 458	2 148	15,8	6,8
Påminning 1 e-post	26 952	1 890	13,9	7,0
Påminning 1 SMS	26 555	1 578	11,6	5,9
Påminning 2 e-post	23 313	1 248	9,2	5,4
Påminning 2 SMS	23 106	1 113	8,2	4,8
Påminning 3 e-post	20 723	964	7,1	4,7
Påminning 3 SMS ³	15 303	612	4,5	4,0
Påminning 4 e-post	17 628	389	2,9	2,2
Påminning 4 SMS	18 937	329	2,4	1,7
Ekstra påminning på e-post til de som ikke hadde fullført hele skjemaet	5 112	52	0,4	1,0
		13 594	100	

¹ Epost påminning 3 ble ved en feil sendt ut to ganger til gruppe D5. Dubletter er fjernet i tabellen.

² Epost påminning 4 ble ved en feil ikke sendt ut til gruppe E1

³ Gruppe D3 og D4 fikk ikke SMS påminning 3. Dette var planlagt.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

3.4. Svarinngang

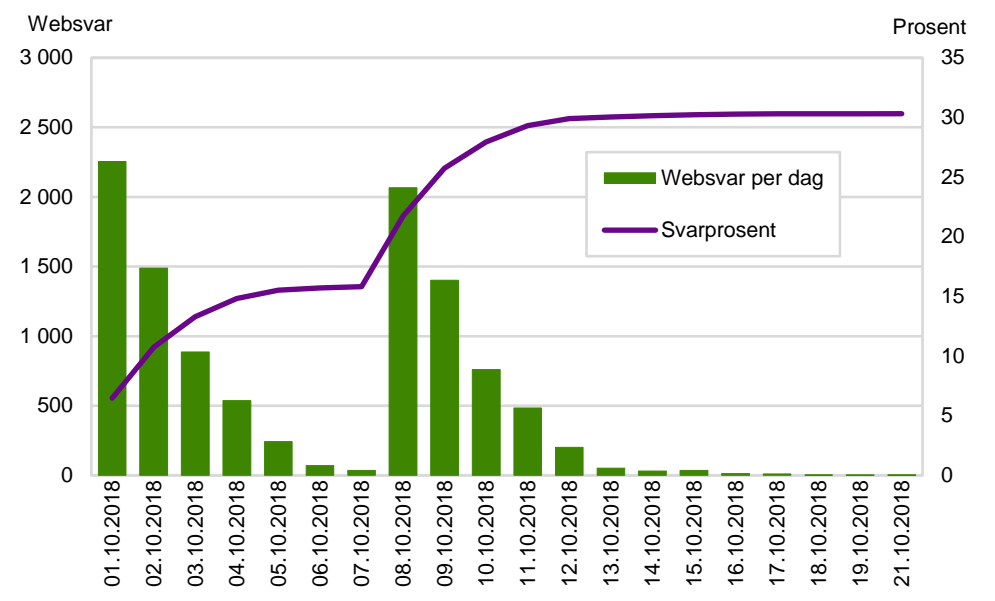
I alt fikk vi svar fra 14 060 personer på skjema. Av disse oppga 1 357 personer, det vil si 9,7 prosent, at de hadde flyttet fra adressen. Vi bruker ikke ressurser på å søke oss frem til personer som kan ha flyttet inn på adressen. Det blir frafall på alle utleieboliger hvor beboer har flyttet. Av de 1 357 som hadde flyttet, var det 225 personer som oppga at boligen for tiden stod tom, at den ikke lenger er en utleiebolig eller at boligen er nedbrent eller kondemnert. Boliger som står tomme eller som ikke lenger benyttes til utleiebolig, skal ikke regnes som en del av populasjonen og blir avgang.

Det var 2 137 personer, dvs. 15 prosent, som oppga i skjemaet at de selv, samboer/ ektefelle eller nære slektninger eide boligen eller at de disponerte boligen på annen måte enn leie, for eksempel som kårhus eller lånt bolig. Boliger som ikke leies ut er ikke en del av populasjonen og blir avgang.

Etter fratrukk for frafall og avganger satt vi igjen med 10 566 svar fra leieboere som bodde i leieboliger tilhørende populasjonen. Det er disse leieboligene som utgjør nettoutvalget i Bolig og boforhold 2018.

I tillegg var det 5 261 påbegynte skjema, hvor respondentene ikke hadde besvart mange nok spørsmål til at svaret kunne bli regnet som intervju.

Figur 3.1 viser antall intervju per dag og utvikling i svarprosent for nettoutvalget. Det er en konsentrasjon av intervju i de første dagene etter hovedutsending. Over 80 prosent av svarene kom inn i løpet av de tre første dagene etter hovedutsending.

Figur 3.1 Antall webintervju per dag og utvikling i svarprosent for BOB 2018

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.3 viser hvilket språk webintervjuene er gjennomført på. Over ti prosent har gjennomført intervjuet på engelsk.

Tabell 3.3 Antall webintervju fordelt på ulike skjemaspråk. Antall og prosent. BOB 2018

	Antall	Prosent
Bokmål	9156	86,7
Engelsk	1096	10,4
Nynorsk	314	3,0
I alt	10566	100,0

Kilde: Statistisk sentralbyrå

3.5. Kontakt med svarenhet

Kontakt er å ha mottatt svar fra, hatt dialog med, eller mottatt henvendelse om deltagelse i undersøkelsen fra en svarenhet i utvalget.

De som har svart på spørsmålet i skjemaet om de bor på adressen, regnes med som kontakt. Mange henvender seg også til SSB på telefon eller med e-post. Derfor må vi inkludere informasjon fra vårt system for utvalgshåndtering der det registreres frafall og avgang ved henvendelser, slikt som om en person er syk, har flyttet, eller eier boligen osv. Dersom personen er syk eller har flyttet setter vi en frafallskode. Eier personen boligen setter vi en avgangskode, da adressen ikke skal være med. De tre kategoriene svar på skjema, frafall ved henvendelse, avgang ved henvendelse blir til sammen kontakt med svarenhet. Denne inndelingen er basert på koding av resultat i webundersøkelser for personer i henhold til AAPOR anbefalinger {AAPOR, 2016 #11}. De som henvender seg og spør om hvordan de kan delta blir ikke registrert i forbindelse med det og kan ikke regnes med i antall kontakter.

Dersom man har kontakt med få svarenheter i en undersøkelse forventer man lav deltagelse. Kontakt er viktig å måle underveis mens en undersøkelse pågår fordi man kan gjøre tiltak for å nå ut til flere dersom man har kontakt med få. Det er også viktig å følge utviklingen i kontakt i undersøkelser over flere år. Med kontaktinformasjon kan vi se om vi endrer sannsynligheten for deltagelse ved å ha nådd ut til færre eller flere. I 2018 hadde vi samlet kontakt med 14 689 svarenheter. Dette utgjør 42 prosent av bruttoutvalget.

3.6. Samtykke

Som en følge av GDPR⁵ stilles det strengere krav til dokumentasjon av samtykke til deltakelse i frivillig undersøkelser. I BOB 2018 ble det derfor gjennomført en test for å se om det hadde betydning for svarinngangen om vi i skjemaet ba respondentene om samtykke til behandling av personopplysninger.

Vi trakk ut 5 000 respondenter tilfeldig fra totalutvalget og delte disse i to like store grupper, E1 og E2. Gruppe E1 fikk spørsmål om samtykke før de startet på selve utfyllingen, mens gruppe E2 fikk spørsmål om dette etter at de hadde fylt ut skjemaet, men før svarene ble sendt inn. Nei til samtykke ble registrert som et nei til å delta. Spørsmålssekvensen om samtykke er gjengitt i vedlegg D.

Tabell 3.4 viser resultatene fra testen. Det har liten betydning for resultatet om spørsmålet om samtykke stilles før eller etter utfylling av skjema. Det er uansett omtrent ti prosent som svarer at de ikke ønsker å gi samtykke til behandling av personopplysninger. Andelen som ikke samtykker er høy, og det må vurderes om samtykke kan dokumenteres på en annen måte i fremtidige undersøkelser for å unngå fall i svarprosenten.

Tabell 3.4 Svar på spørsmål om samtykke til behandling av personopplysninger. Antall og prosent. BOB 2018

Svar	Spørsmål stilt før utfylling		Spørsmål stilt etter utfylling	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Samtykker	948	89,4	772	90,1
Samtykker ikke	112	10,6	79	9,9
I alt	1 060	100	851	100

Kilde: Statistisk sentralbyrå

4. Datakvalitet og frafall

4.1. Dekningsfeil

Målpopulasjon i denne undersøkelsen er utleieboliger bosatt av private husholdninger i Norge. Hvilke boliger som tilhører denne populasjonen vil endre seg over tid da noen boliger står tomme noen måneder, eller boligen endrer bruk fra leiebolig til eiet bolig eller annen disposisjonsform. Når utleieboligene identifiseres på et tidspunkt vil noen boliger ikke lenger være utleieboliger på et senere tidspunkt, og noen utleieboliger vil komme til som ikke er identifisert i den trekkrammen vi trekker utvalget fra. Denne feilkilden er godt kjent, da det som et eksempel er mange som flytter om sommeren og tidlig på høsten. Vi får ikke fjernet feilkilden, men ved å danne rammen for trekk så tidlig som mulig før oppstart av undersøkelsen, minsker man feilkilden. I BOB danner vi trekkrammen omtrent en måned før undersøkelsen starter.

Av de 37 000 adressene som utgjorde det opprinnelige utvalget i undersøkelsen, ble 232 adresser kodet som avgang fordi adressen var en institusjon, boligen var kondemnert, sto tom eller ikke lenger var utleiebolig. I tillegg ble 1 757 adresser merket som avgang fordi boligene i realiteten var eide boliger som ikke tilhører populasjonen. Det samme gjelder for 380 boliger som disponeres på annen måte enn leie. Totalt var det 2 369 avganger av boliger som ikke tilhørte populasjonen. Vi må anta at det også er en del avganger blant de 22 311 boligene hvor vi ikke har vært i kontakt med noen på adressen. Vi har imidlertid ikke tatt hensyn til dette i beregningene.

⁵ Personvernforordningen (Forordning 2016/679, på engelsk General Data Protection Regulation, forkortet GDPR) er en forordning som skal styrke og harmonisere personvernet ved behandling av personopplysninger i Den europeiske union (EU). Personvernforordningen er EØS-relevant. I Norge trådte forordningen i kraft 20. juli 2018.

4.2. Utvalgsskjevhet

Utvalgsskjevhet innebærer at en egenskap er annerledes blant de som er trukket ut til undersøkelsen enn den er for populasjonen. Skjevhet i utvalget kan oppstå i utvalgstrekkningen hvor tilfeldigheter kan føre til at noen egenskaper som for eksempel kjønn, alder og bosted er ulikt fordelt i utvalget og i populasjonen.

Dersom det er slik at noen grupper for eksempel er underrepresentert i bruttoutvalget, vil de veie for lite i de samlede resultatene. Det vil igjen bety at dataene vi har etter endt undersøkelse ikke representerer et tverrsnitt av den norske befolkningen. Slike skjevheter erfaringsmessig små og vi har ingen indikasjoner på at det har oppstått vesentlige utvalgsskjevheter i denne undersøkelsen.

4.3. Frafallsskjevhet

Frafallsskjevhet er en type frafallsfeil som handler om hvor representativt det endelige nettoutvalget er for populasjonen det representerer.

Frafall kan føre til skjevhet i utvalgsundersøkelser dersom en egenskap er annerledes blant de som lot seg intervjuet i undersøkelsen enn den er for de som er i populasjonen. Dersom husleien i gjennomsnitt er litt høyere for de som lar seg intervjuet enn den er for de som er i populasjonen, og det ikke er andre forhold som er årsak til forskjellen, er dette et utslag av frafallsfeil. Dersom alle hadde svart ville gjennomsnittet vært likt for utvalget og populasjonen.

Skjevhet i forhold til en egenskap medfører ikke nødvendigvis skjevhet i forhold til andre egenskaper. Godt samsvar mellom fordelingen i netto- og bruttoutvalget for en eller flere egenskaper gir ingen garanti for at utvalget ikke er skjevt for andre egenskaper. Det er spesielt vanskelig å avdekke skjevheter om vi ikke kjenner den faktiske fordelingen av egenskapen i populasjonen.

I vurderingen av utvalgsskjevhet bør en knytte størst oppmerksomhet til avvikene mellom netto- og bruttoutvalget. Hvis husleien - den avhengige variabelen - har en særlig sterk sammenheng med en egenskap som er skjevt fordelt i nettoutvalget, kan en vurdere å vekte datamaterialet for å minske effekten av skjevhetene.

Tabell 4.1. belyser eventuelle skjevheter på grunn av frafall i BOB 2018. Tabellen viser hvordan egenskapene kjønn, alder, utdanningsnivå og landsdel er fordelt i bruttoutvalget, nettoutvalget og blant frafallet. Kjønn, alder og utdanningsnivå gjelder her for leieboer som ble trukket ut som kontaktperson for adressen. For å undersøke eventuelle skjevheter, sammenlignes fordelingen for netto- og bruttoutvalget. Dersom avviket mellom disse to er stort indikerer det at det foreligger utvalgsskjevhet for denne gruppen.

Tabell 4.1 Frafallsskjevhet. Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn, alder, utdanning og landsdel. Prosent. BOB 2018

	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto-Brutto
Totalt	100,0	100,0	100,0	
Kjønn				
Menn	60,5	55,0	62,9	-5,5
Kvinner	39,5	45,0	37,1	5,5
Alder				
Under 25 år	16,1	19,4	14,6	3,3
25-44 år	53,2	54,4	52,7	1,2
45-66 år	25,8	23,2	27,0	-2,6
67 år og over	4,9	3,0	5,7	-1,9
Utdanningsnivå				
Grunnskole eller ingen utdanning	31,4	24,5	34,5	-6,9
Videregående skole	27,9	31,9	26,1	4,0
Universitets- og høyskoleutdanning	21,2	31,8	16,5	10,6
Uoppgitt	19,6	11,8	23,0	-7,8
Landsdel				
Oslo og Akershus	31,7	34,1	30,7	2,4
Hedmark og Oppland	5,8	5,2	6,0	-0,6
Østlandet ellers	15,5	13,1	16,5	-2,4
Agder og Rogaland	12,5	11,9	12,8	-0,6
Vestlandet	16,2	16,3	16,2	0,1
Trøndelag	10,0	11,4	9,4	1,4
Nord-Norge	8,2	8,0	8,3	-0,2
Antall adresser	34631	10566	24065	

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

For egenskapen kjønn, er menn underrepresentert med 5,5 prosentpoeng i nettoutvalget. Tilsvarende er kvinner 5,5 prosentpoeng overrepresentert. Det er også noe avvik når man undersøker fordelingene for alder. Unge under 25 år og personer i aldersgruppen 25-44 år er overrepresentert med henholdsvis 3,3 og 1,2 prosentpoeng. Tilsvarende er de mellom 45 og 66 år og de som er 67 år og over underrepresentert med 2,6 og 1,9 prosentpoeng. De største avvikene forekommer når man ser på utdanningsnivå. Respondenter med universitets- og høyskoleutdanning har en overrepresentasjon på 10,6 prosentpoeng. Samtidig er det en underrepresentasjon blant de med uoppgitt utdanning og de med ingen utdanning eller bare grunnskole på henholdsvis 7,8 og 6,9 prosentpoeng.

Selv om det er skjevheter i hvem som har svart eller ikke svart fordelt på egenskaper ved personene, er det ikke nødvendigvis en sammenheng mellom egenskaper ved personene og egenskaper ved boligen. For eksempel er det ikke nødvendigvis en sammenheng mellom kjønn og husleie. Derimot er det forventet sammenhenger mellom antall rom og husleie for utleieboligen. Slike skjevheter har vi ikke vurdert i denne dokumentasjonen.

4.4. Frafall

Ikke alle som er trukket ut til å delta i en undersøkelse vil eller kan delta. En del av personene i utvalget lykkes vi ikke å komme i kontakt med, de ønsker ikke å delta eller er forhindret fra å delta av andre årsaker.

Tabell 4.2 viser at det i BOB 2018 var 1,6 prosent av bruttoutvalget som henvendte seg til oss og sa at de ikke ønsket å delta. Nesten 65 prosent av bruttoutvalget har vi aldri vært i kontakt med. Vi må anta at det er en del passiv nekt blant disse. I gruppen annet frafall finner vi frafall på grunn av sykdom, språkutfordringer, at respondenten ikke har mulighet til å svare på web og at beboer har flyttet fra adressen. Flytting er den klart største av disse frafallsgrunnene.

I denne undersøkelsen er det lettere å få svar fra unge under 25 år enn de eldre. Samtidig er det mange av de unge som har flyttet. Dette er helt forenelig med at unge mennesker antakelig flytter oftere enn eldre.

Det er en tydelig forskjell mellom utdanningsgruppene i andelen som har svart på undersøkelsen. Svarprosenten er klart høyest i gruppen med høyskole og universitetsutdanning

Tabell 4.2 Intervju og frafall etter årsak fordelt på kjønn, alder, utdanning og landsdel. Prosent. BOB 2018

	Intervju	Ønsker ikke å delta	Ikke kontakt	Annet frafall	Antall
Totalt	30,5	1,6	64,4	3,5	34 631
Kjønn					
Menn	27,7	1,6	67,3	3,4	20 951
Kvinner	34,8	1,6	60,1	3,6	13 680
Alder					
Under 25 år	36,8	1,3	56,6	5,0	5 569
25-44 år	31,2	1,4	63,7	3,7	18 439
45-66 år	27,4	1,7	68,7	3,2	8 942
67 år og over	18,6	2,7	75,2	3,5	1 681
Utdanningsnivå					
Grunnskole eller ingen utdanning	23,8	1,3	71,7	3,3	10 886
Videregående skole	35,0	1,2	60,6	3,3	9 646
Universitets- og høyskoleutdanning	45,8	0,9	49,2	4,1	7 327
Uoppgitt	18,4	3,3	74,8	3,5	6 772
Landsdel					
Oslo og Akershus	32,8	1,6	61,9	3,7	10 990
Hedmark og Oppland	27,6	1,1	68,4	2,9	2007
Østlandet ellers	25,7	1,8	69,4	3,0	5 356
Agder og Rogaland	28,9	1,6	66,7	2,9	4 344
Vestlandet	30,5	1,5	64,0	3,9	5 625
Trøndelag	34,8	1,2	59,8	4,2	3470
Nord-Norge	29,9	1,8	64,8	3,6	2 839

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

4.5. Innsamlings og bearbeidingsfeil

I alle ledd i en undersøkelse kan det introduseres feil som påvirker hva som måles og i hvilken grad enhetene representerer en populasjon. Man organiserer aktiviteten slik at det ikke introduseres feilkilder unødvendig. Men det vil alltid være slik at noen feil kommer til som et resultat av ulik respons fra like tilfeller eller ulik behandling av like tilfeller.

Webskjema

Fordelen med et webskjema er at det kan oppleves ganske likt av alle. Et webskjema har ikke personlighet og oppleves ikke som en person man forholder seg til. Derfor er det ofte antatt at den som intervjues ikke i like stor grad vil gi sosialt ønskede svar som de kanskje kan gjøre når de intervjues av en person. Det kan være at man likevel introduserer skjevheter som en følge av at webskjemaet for eksempel ikke vil fungere på alle mobiler eller nettleseere. Derfor er det viktig å bruke teknologi som kan benyttes av flest mulig. Utfordringen vil alltid være at vi trenger å bruke oppdatert teknologi samtidig som vi ønsker å støtte eldre teknologi. Dette er vanskelig i praksis og vil være en mulig feilkilde i webundersøkelsene.

Bruk av webskjema gir muligheter for å tilpasse spørsmålene i overensstemmelse med respondentens situasjon og svar på tidligere spørsmål. I et webskjema ledes respondenten gjennom skjemaet og vi oppnår redusert frafall på enkeltspørsmål ved at mulighetene for hoppfeil reduseres. Ved bruk av kontroller der det er mest nødvendig, unngår vi registrering av ugyldige verdier. Man må imidlertid være forsiktig med å legge inn for mange kontroller. Dette er for å unngå situasjoner hvor skjemaet «låser» seg slik at utfyllingen ikke kan ferdigstilles. Det må ikke bli

for komplisert for respondentene å avgi et svar. I dette skjemaet har vi blant annet lagt inn kontroller ved overskridelse av beløpsgrenser og dersom årstall ligger utenfor mulighetsområdet.

Spørsmålene i skjema

Innsamlingsfeil kan komme av at respondenten avgir feil svar. Det kan skyldes vansker med å huske forhold tilbake i tid, problemer med å beregne riktig svar, at spørsmål blir misforstått eller gjelder kompliserte forhold, som en følge av dårlig formulerte spørsmål, eller at det er dårlig samsvar mellom spørsmål og svaralternativer.

I denne undersøkelsen er det enkelte spørsmål som det erfaringsmessig er vanskelig å svare på. Det gjelder spørsmål om boligtype, spørsmål om størrelse på boligen og spørsmål hvor man skal oppgi beløp. Vi har derfor lagt inn veiledning til spørsmål som vi har vurdert som kompliserte. Vi har imidlertid liten kunnskap om hvordan de ulike respondentene forholder seg til slike veiledninger.

Registrert frafall og avgang

Frafall og avgang registreres i administrasjonssystemet underveis i feltperioden. Feil kan oppstå når enten system som registrerer status feiler, eller når personer som registrerer velger feil kategori eller lar være å velge passende statuskategori ved henvendelse. I administrasjonssystemet var tom bolig oppført som frafallsgrunn mens det i realiteten skal være en avgangsgrunn. Det er svært få som opplyser om en tom bolig, og det kan kodes om i håndteringen av undersøkelsen etter feltperioden. Det er mulig å registrere andre frafalls- og avgangskoder enn de som er tilgjengelig for undersøkelsen, men vi har ikke funnet eksempler på det i denne undersøkelsen. Slike feil påvirker ikke resultatet, da det kun angår boliger som ikke er med i undersøkelsen. I tabell 4.3 presenteres de ulike kodene for å registrere frafall og avgang i undersøkelsen.

Tabell 4.3 Kategoriseringer av fullført skjema, frafall og avgang fordelt på frafallsgrunner

Ferdig	
0 Ferdig status skjema	
Frafall	
11 Ikke tid	
12 Beboer ønsker ikke å delta	
13 Beboer deltar ikke av prinsipp	..
15 Beboer gir ikke samtykke	..
21 Kortvarig sykdom hos beboer	
22 Langvarig sykdom, svekkelse hos beboer	
23 Sykdom/ dødsfall i beboers familie, annen uforutsett hendelse	
24 Språkproblemer	
31 Beboer midlertidig fraværende pga. skolegang/ arbeid	
32 Beboer midlertidig fraværende pga. ferie e. l.	
33 Finner ikke adressen/ boligen	
34 Ikke telefon - for kostbart/ langt å reise	
35 Beboer ikke å treffe av andre årsaker	
36 Tom bolig	
37 Finner ikke ny beboer	
38 Ny leier er funnet. Nytt IO brev skal sendes	
39 Ny eier er funnet. Leier må spores	
41 Andre frafallsgrunner	
Avgang	
95 Revet, nedbrent, kondemnert bolig	
96 Boligen er ikke lenger utleiebolig	
97 Adressen er til en institusjon	
98 Andre avgangsgrunner	

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Bearbeidingsfeil

Bearbeidingsfeil er avvik mellom den verdien som registreres inn og den verdien som til slutt rapporteres ut. Slike feil kan oppstå for eksempel under avledninger (omkodinger). Vi har kontrollert dataene fra disse undersøkelsene uten at vi har oppdaget feil som kan ha betydning for resultatene.

Når en har rettet opp feil så langt det er mulig, er erfaringen at de statistiske resultatene i de fleste tilfeller påvirkes forholdsvis lite av både innsamlings- og bearbeidingsfeil. Virkningen av feil kan likevel være av betydning i noen tilfeller. Det gjelder særlig hvis feilen er systematisk, det vil si at den samme feilen gjøres relativt ofte. Tilfeldige feil har forventningen 0, og medfører ikke skjevhet i estimatene. En tenker seg at feil som ikke er systematiske trekker like mye i hver retning, og at de derfor har svært liten effekt.

5. Statistisk usikkerhet og feilmarginer ved utvalgsundersøkelser

Utvalget til BOB 2018 er trukket tilfeldig fra en etablert utvalgsramme av antatte utleieboliger (se kapittel 2). Gjennom utvalgsundersøkelser kan vi anslå forekomsten av ulike fenomener i en stor gruppe (populasjonen) ved å måle forekomsten bare i et mindre utvalg som er trukket fra populasjonen. Det gir store besparelser sammenlignet med om vi skulle gjennomført målingen i hele populasjonen, men samtidig får vi en viss usikkerhet i anslagene. Denne usikkerheten kan vi beregne når vi kjenner sannsynligheten for at hver enkelt enhet i populasjonen skal bli trukket til utvalget.

Metoden som brukes til å beregne et anslag (estimatet), kalles en estimator. Det er to aspekter ved en estimator som er viktige. For det første bør estimatoren gi omtrent korrekt verdi ved gjentatte forsøk. Det vil si at den ”treffer målet” i den forstand at ved gjentatt trekking av utvalg, vil gjennomsnittsverdien av estimatene være sentret rundt den sanne populasjonsverdien; estimatoren er *forventningsrett*. I tillegg trenger vi et mål på hvor stor variasjon rundt populasjonsverdien estimatene har ved gjentatt trekking av utvalg. Det er denne variasjonen som er den statistiske usikkerheten til estimatet, og det vanlige målet er *standardfeilen*, *SE* (fra det engelske begrepet ”standard error”), til estimatet. *SE* er definert som det estimerte standardavviket til estimatoren. *SE* forteller dermed hvor mye et anslag i gjennomsnitt vil avvike fra den sanne verdien.

Som en illustrasjon: La oss si vi ønsker å estimere prosentandelen kvinner, P_0 , i en befolkning (populasjon) med størrelse N . Anta utvalget av størrelse n er trukket tilfeldig, det vil si at alle enheter har samme sannsynlighet n/N for å bli med i utvalget. La P være prosentandelen kvinner i utvalget. Da er P en forventningsrett estimator for P_0 og standardfeilen er gitt ved:

$$SE(P) = \sqrt{\frac{P(100 - P)}{n} \cdot \left(1 - \frac{n}{N}\right)}.$$

Estimeringsfeilen vi begår er forskjellen mellom P og P_0 . Denne er selvfølgelig ukjent, men vi kan gi et anslag, *feilmarginen*, på hvor stor den med en gitt sannsynlighet kan være. Feilmarginen er definert som $2 \cdot SE$. Intervallet

$$(P - 2 \cdot SE, P + 2 \cdot SE)$$

er et 95 prosent konfidensintervall. Det betyr at sannsynligheten for at intervallet dekker den sanne verdien P_0 er 0,95 (95 prosent). Eller sagt på en annen måte, ved

gjentatte utvalg så vil 95 prosent av intervallene dekke den sanne verdien P_0 . Vi sier da at det er 95 prosent *sikkerhet* for at det *beregnete* intervallet dekker den sanne verdien. For utledning av disse formlene og tilsvarende resultater for andre typer variable og for mer kompliserte utvalgsplaner som stratifiserte utvalg og flertrinnsutvalg viser vi til Bjørnstad (2000).

I faktaboksen oppsummeres begrepsdefinisjoner og formler for estimering av prosentall i en populasjon.

Statistisk usikkerhet for estimering av prosentandel av et kjennetegn ved enkelt tilfeldig utvalg

N	antall enheter i populasjonen
n	antall enheter i utvalget, trukket enkelt tilfeldig
P_0	prosentandel i populasjonen med kjennetegn a
x	antall enheter i utvalget med kjennetegn a
P	prosentandel i utvalget med kjennetegn a , $P = 100 \cdot (x/n)$
$100 - P$	prosentandel i utvalget som ikke har kjennetegn a

$$\text{Utvalgsvarians } \text{Var}(P) = \frac{P_0(100 - P_0)}{n} \cdot \left(1 - \frac{n}{N}\right)$$

95 prosent konfidensintervall for P_0 : $P \pm 2 \cdot SE$

$$\text{Standardfeil: } SE = \sqrt{\frac{P(100 - P)}{n} \cdot \left(1 - \frac{n}{N}\right)}$$

Feilmargin = $2 \cdot SE$

I de fleste utvalgsundersøkelsene i SSB utgjør utvalget en svært liten del av populasjonen. Undersøkelsene tar sikte på å dekke store populasjoner, som for eksempel den norske befolkningen i sin helhet, alle arbeidstagere, alle norske bedrifter osv. Utvalgene som skal dekke disse populasjonene er små i forhold til populasjonsstørrelsene. Det betyr at utvalgsandelen n/N er neglisjerbar i formelen for SE , og vi kan benytte formelen

$$SE = \sqrt{\frac{P(100 - P)}{n}}$$

Vi legger merke til at konfidensintervalllets størrelse er avhengig av størrelsen på utvalget, men ikke av populasjonen. Standardfeilen blir mindre dess flere som er med i utvalget, og sammenhengen mellom størrelsen på standardfeilen og n er ikke lineær. For å få standardfeilen halvert, med samme verdi av P , så må utvalgsstørrelsen firedobles.

Vi ser at standardfeilen er størst når utvalgsresultatet er 50 prosent, og avtar symmetrisk etter hvert som prosentandelen nærmer seg 0 og 100.

I stedet for å foreta beregninger for hvert enkelt resultat, kan tabell 1 benyttes. Den viser standardfeil for observerte prosentandeler etter utvalgets størrelse, trukket enkelt tilfeldig.

Tabell 5.1 Standardfeil i prosentpoeng for observerte prosentandeler ved ulike utvalgsstørrelser, for enkelt tilfeldig utvalg

n: \ P:	5/95	10/90	15/85	20/80	25/75	30/70	35/65	40/60	45/55	50/50
25	4,4	6,0	7,1	8,0	8,7	9,2	9,5	9,8	9,9	10,0
50	3,1	4,2	5,0	5,7	6,1	6,5	6,7	6,9	7,0	7,1
100	2,2	3,0	3,6	4,0	4,3	4,6	4,8	4,9	5,0	5,0
200	1,5	2,1	2,5	2,8	3,1	3,2	3,4	3,5	3,5	3,5
300	1,3	1,7	2,1	2,3	2,5	2,6	2,8	2,8	2,9	2,9
500	1,0	1,3	1,6	1,8	1,9	2,0	2,1	2,2	2,2	2,2
1 000	0,7	0,9	1,1	1,3	1,4	1,4	1,5	1,5	1,6	1,6
1 200	0,6	0,9	1,0	1,2	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4	1,4
1 500	0,6	0,8	0,9	1,0	1,1	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3
2 000	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1
2 500	0,4	0,6	0,7	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0
3 000	0,4	0,5	0,7	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9

Et utvalgsresultat på 40 prosent fra enkelt tilfeldig utvalg med 1200 enheter har en standardfeil på 1,4 prosentpoeng. Dvs. at feilmarginen er 2,8 prosentpoeng og 95 prosent konfidensintervall er (37,2 - 42,8) prosent. Vi kan anslå med 95 prosent sikkerhet at andelen i populasjonen ligger mellom 37,2 og 42,8 prosent.

5.1. Eksempel på bruk av formel og tabell

Vi ønsker å anslå andelen leieboere i Norge som bor alene. Vi har trukket et enkelt tilfeldig utvalg på 3 000 respondenter (n) fra en oversikt over utleieboliger i Norge. Antall utleieboliger er anslått til omtrent 400 000 (N). 1 400 (x) av de spurte oppgir at de bor alene, de resterende 1 600 oppgir at de bor sammen med noen. Andelen aleneboende er da $x/n = 1\,400 / 3\,000 = 0,467$, eller 46,7 prosent. Siden $n/N = 0,0075$ så kan vi bruke den forenklede formelen for SE og får konfidensintervallet

$$46,7 \pm 2 \sqrt{\frac{46,7(100 - 46,7)}{3000}} = 46,7 \pm 2(0,91) = 46,7 \pm 1,8.$$

Estimatet for andelen aleneboende er altså 46,7 prosent. Feilmarginen for estimatet er 1,8 prosent, mens konfidensintervallet med 95 prosent sikkerhet forteller at andelen aleneboende ligger mellom 44,9 og 48,5 prosent.

Vi kan også bruke tabell 5.1. Vi går inn på raden 3 000 og kolonnen 45/55; som er kolonnen som ligger nærmest resultatet. I tabellen leser vi at standardfeilen er 0,9. Et 95 prosent konfidensintervall blir da $46,7 \pm 2(0,9) = 46,7 \pm 1,8$, som er det samme som over.

5.2. Eksempel på estimering av gjennomsnittsverdi med konfidensintervall

Ofte ønsker man å bruke gjennomsnittet for å si noe om en egenskap i en populasjon. Når det er en sentral tendens i fordelingen av en egenskap kan gjennomsnittsverdien brukes for å beskrive størrelsen på egenskapen. I BOB spørres det om husleie for ulike utleieboliger, og det kan være av interesse å vurdere en gjennomsnittlig husleie for boligene. Antagelsen er at gjennomsnittet for utvalget vil være gjennomsnittet for populasjonen. Det forutsetter at det ikke er skjjevheter i utvalget eller feil i målingen av egenskapen. Konfidensintervallet er det intervallet der vi kan anta at gjennomsnittet befinner seg innenfor i populasjonen. Vanlig er å beregne et konfidensintervall der man med 95 prosent sannsynlighet finner den gjennomsnittlige verdien i populasjonen.

$$\text{Gjennomsnittet er } \bar{x} = \frac{\sum x_i}{n}$$

Der $\sum x_i$ er summen av observert husleie for enhetene i utvalget og n er størrelsen på utvalget.

Estimert standard feil for populasjonens gjennomsnitt ($\bar{X}$) er $s\sqrt{n}$

For stor n , blir en omtrentlig 95 prosents feilmargin $\pm 2s\sqrt{n}$.

Estimering av gjennomsnittet for husleien av et utvalg utleieboliger gjøres ved å ta et utvalg med utleieboliger som har rapportert husleie, og summere husleiene for alle enhetene i utvalget, og dele på antall enheter. Deretter tar man gjennomsnittet og legger til pluss og minus omtrent 2 ganger estimat på standardfeil for utvalget.

Som et eksempel er det trukket tilfeldig 3000 utleieboliger med oppgitt husleie. Utvalget kan brukes for å finne gjennomsnittlig husleie ved å summere husleiene og dele på antall enheter. For eksempel kan gjennomsnittet være omtrent 8 500 kroner i måneden i husleie for disse 3000 utleieboligene. Standard feilen for utvalget på 3000 kan være 80. Konfidensintervallet går da lavere og høyere enn det estimerte gjennomsnittet og beregnes som 2×80 . Verdien 160 legges til det estimerte gjennomsnittet for å finne øvre grense i konfidensintervallet, og trekkes fra gjennomsnittet for å finne nedre grense for konfidensintervallet. Intervallet blir i området 8 340 til 8 660 kroner i måneden i husleie. Med 95 prosent sikkerhet kan vi si at husleien ligger innenfor det konfidensintervallet for populasjonen som utvalget er trukket fra.

Referanser

Jensen, C. og Holseter, C. (2017). *Leiemarkedsundersøkelsen 2017. Dokumentasjonsrapport*. Notater 2018/19. Statistisk sentralbyrå.

Vedlegg A: Tekstmeldinger

Tekstmeldinger som er sendt ut, er listet opp under. Merket «s» indikerer at tekstmeldingen er i en ordinær tekstmeldingssekvens. Etter bokstaven s er det et tall. Tallet 1 betyr at det er første melding ut i sekvensen, 2 betyr andre melding ut osv. Alle tekstmeldinger ble utformet både på bokmål og nynorsk. Her vises kun bokmålvariantene. Det ble ikke benyttet engelsk tekst i meldingene.

SMS s1

Til <<navn>>. Du er trukket ut til undersøkelsen Bolig og boforhold som gjennomføres av Statistisk sentralbyrå (SSB). En invitasjon er sendt til deg på e-post. Du kan også svare her: <https://svar.ssb.no/bolig/> På forhånd tusen takk. Mvh SSB

SMS s2

Hei! SSB ønsker å få med alle som er trukket ut til undersøkelsen Bolig og boforhold, og akkurat nå trenger vi svar fra deg. Svar her: <https://svar.ssb.no/bolig/> Mvh SSB

SMS s3

Hei! SSB trenger svar til undersøkelsen Bolig og boforhold fra <<poststed>>. Svar her: <https://svar.ssb.no/bolig/> Mvh SSB

SMS s4

Hei! SSB trenger fortsatt svar fra deg i undersøkelsen Bolig og boforhold. Dersom du ikke deltar, blir ikke våre opplysninger om leiepriser like gode som de blir når du deltar. Svar her: <https://svar.ssb.no/bolig/> Mvh SSB

SMS s5

Hei. SSB håper du vil være med å bidra til at resultatene i undersøkelsen Bolig boforhold blir så gode som mulig. Det tar bare ti minutter å svare. Svar her: <https://svar.ssb.no/bolig/> Tusen takk for hjelpen. Mvh SSB

Vedlegg B: E-poster

E-poster er listet opp under. Merket «e» indikerer at eposten inngår i en ordinær e-post sekvens, Etter bokstaven e er det et tall. Tallet 1 betyr at det er første e-post ut i sekvensen, 2 betyr andre e-post ut osv. E-posten «ep1» gikk til de som hadde påbegynt skjemaet men ikke fullført. Alle e-poster ble utformet på både bokmål og nynorsk. Respondenter i kommuner med nynorsk som offisiell målform fikk e-poster på nynorsk. Her vises kun bokmålvariantene. Deler av teksten i hver e-post ble også oversatt til engelsk.

E-post e1

Hei!

SSB trenger informasjon fra deg for å kunne lage offisiell statistikk om leieprisene på ulike typer leide boliger i Norge. Statistikken brukes blant annet av utleieaktører, leietakere, ulike interesseorganisasjoner og offentlige virksomheter.

Klikk her for å svare på undersøkelsen: <https://svar.ssb.no/bolig/>

Det tar bare ti minutter å svare.

Svarene dine er viktige

Du bor i en av de 37 000 boligene som er trukket ut til å være med i undersøkelsen. Da det ikke finnes et fullstendig register over alle boliger som leies ut her i landet, har vi også med noen boliger som ikke leies ut. Vi trenger svarene dine uavhengig av om du leier, eier eller disponerer boligen på annen måte. Svar også om du har flyttet fra boligen.

Det er frivillig å delta i undersøkelsen, men svarene dine vil være med på å sikre gode og pålitelige resultater om leieprisene der du bor. Vi kan ikke hente inn opplysninger fra en annen bolig dersom du ikke deltar.

Du kan lese mer om undersøkelsen [her](#).

Opplysningene dine er trygge hos oss

Svarene dine bruker vi kun til å lage statistikk, og enkelt svar vil aldri bli offentliggjort. Du kan når som helst trekke deg og kreve at opplysningene om deg blir slettet ved å ringe eller sende oss en e-post.

Vi henter nødvendige opplysninger om deg fra offentlige registre. Dette gjelder opplysninger om fødeland fra Folkeregisteret, opplysninger om utdanning fra skoleeiere og Lånekassen og opplysninger om inntekt fra Skatteetaten og NAV.

Innen 1. desember 2020 vil alle opplysningene om deg bli anonymisert.

Noen leietakere vil bli kontakten igjen én gang i måneden fra november 2018 til og med oktober 2019 for et kort intervju om endringer i leieprisene.

Kontakt oss på

e-post: svar@ssb.no

telefon: 62 88 56 08

Svartjenesten er åpen kl. 09-21 alle hverdager og 10-16 lørdag.

Med vennlig hilsen

Geir Axelsen
administrerende direktør
Klikk her for å svare på undersøkelsen: <https://svar.ssb.no/bolig/>

Brukernavn: <<intervjuObjektId>>
Passord: <<passordWeb>>

E-post e2

Hei!

Hvert år intervjuer SSB over 100 000 personer for å lage statistikk om viktige samfunnsforhold. Vi ønsker å få med alle som er trukket ut til våre undersøkelser, og akkurat nå ønsker vi svar fra deg i undersøkelsen Bolig og boforhold.

Klikk her for å svare på undersøkelsen: <https://svar.ssb.no/bolig/>

På forhånd tusen takk!

Kontakt oss på
e-post: sva@ssb.no
telefon: 62 88 56 08

Svartjenesten er åpen kl. 09-21 alle hverdager og 10-16 lørdag.

Med vennlig hilsen
Statistisk sentralbyrå

Brukernavn <<intervjuObjektId>>
Passord <<passordWeb>>

Har du flyttet fra boligen? Vennligst registrer det i webskjemaet:
<https://svar.ssb.no/bolig/>

E-post e3

Hei!

Bidra til statistikken du også! Vi trenger svar til undersøkelsen Bolig og boforhold fra <<poststed>>.

Klikk her for å svare på undersøkelsen: <https://svar.ssb.no/bolig/>

Kontakt oss på
e-post: sva@ssb.no
telefon: 62 88 56 08

Svartjenesten er åpen kl. 09-21 alle hverdager og 10-16 lørdag.

Med vennlig hilsen
Statistisk sentralbyrå

E-post e4

Hei!

SSB trenger fortsatt dine svar i undersøkelsen Bolig og boforhold. Dersom du ikke deltar, blir ikke opplysningene om leieprisene der du bor så gode som de blir når du deltar. Det tar bare ti minutter å svare.

Klikk her for å svare på undersøkelsen: <https://svar.ssb.no/bolig/>

Kontakt oss på

e-post: svaer@ssb.no

telefon: 62 88 56 08

Svartjenesten er åpen kl. 09-21 alle hverdager og 10-16 lørdag.

Med vennlig hilsen
Statistisk sentralbyrå

E-post e5

Hei!

SSB gir hele befolkningen god og objektiv informasjon om viktige samfunnsforhold, og for å kunne lage god statistikk om leiepriser trenger vi dine svar i undersøkelsen Bolig og boforhold. Vi håper du vil bidra.

Klikk her for å svare på undersøkelsen: <https://svar.ssb.no/bolig/>

Kontakt oss på

e-post: svaer@ssb.no

telefon: 62 88 56 08

Svartjenesten er åpen kl. 09-21 alle hverdager og 10-16 lørdag.

Med vennlig hilsen
Statistisk sentralbyrå

Brukernavn <<intervjuObjektId>>

Passord <<passordWeb>>

Har du flyttet fra boligen? Vennligst registrer det i webskjemaet:

<https://svar.ssb.no/bolig/>

E-post ep1

Hei!

Takk for at du har begynt å svare på undersøkelsen Bolig og boforhold. Vi håper du vil ta deg tid til å fylle ut hele skjemaet, slik at vi kan benytte informasjonen til å lage offisiell statistikk om leiemarkedet og leiepriser. Det tar under ti minutter å svare.

Klikk her for å svare på resten av undersøkelsen: <https://svar.ssb.no/bolig/>

Kontakt oss på

e-post: svaer@ssb.no

telefon: 62 88 56 08

Svartjenesten er åpen kl. 09-21 alle hverdager og 10-16 lørdag.

Med vennlig hilsen
Statistisk sentralbyrå

Brukernavn <<intervjuObjektId>>

Passord <<passordWeb>>

Har du flyttet fra boligen? Vennligst registrer det i webskjemaet:
<https://svar.ssb.no/bolig/>

Vedlegg C: Skjema

Bolig og boforhold

Første side brukes til innlogging, deretter velges språk.

Skjema lå på bolig.ssb.no/svar/

Oppsett

(kommentarer)

Univers

Variabelnavn

Spørsmål. Tekst norsk

Question. Text English

Spørsmål. Tekst nynorsk

<felt>

[Kontroller felt]

[kontroller svar]

Etter innlogging logges man ut etter en viss tid. Da får man opp melding:

Det er en feil med undersøkelsen.

Sesjonen har gått ut på tid.

Øverst i skjema står det tittel hele veien på bred versjon, mens det på smal for mobil kun står i begynnelsen av skjema.

Bolig og boforhold

Housing conditions

Bustad og buforhold

Innlogging

(Alle tre språk samtidig, brukernavnfelt og passordfelt er på samme side.)

Univers Alle

IO_Nummer Passord

Skriv inn brukernavn.

Type your username.

Skriv inn brukarnamn.

<felt for intervjuobjekt-id 1..999990>

Skriv inn passordet.

Type your password.

Skriv inn brukarnamn.

<felt for passord>

Intro /

Univers Alle

Spraak

Velg språk. Choose your language. Vel språk.

- 1 "Norsk Bokmål"
- 2 "English"
- 3 "Norsk Nynorsk"

Bekrefter adresse og leieforhold

Bor du på adressen

^Adrstreng er GATEADRESSE 8 Bolignummer: H0101

^Postadresse er 6060 POSTSTED.

Univers Alle

BorDu

I følge registeret bor du på følgende adresse: ^Adrstreng ^Postadresse

Bor du fremdeles på denne adressen?

According to the register you live at the address: ^Adrstreng ^Postadresse

Do you still live at this address?

I følge registeret bur du på følgende adresse: ^Adrstreng ^Postadresse

Bur du framleis på denne adressa?

- 1 "Ja" "Yes" "Ja"
- 2 "Nei" "No" "Nei"

[Kontroll, dersom alternativene står tom får man ikkje gått videre og det står:

NO: Vennligst velg et svar

EN: Answer required

NN: Answer required]

Avgang. Kanskje frafall og bytte av svarenhet. Bor ikke på adressen

(Avgang er BorHvem = 2 er avgang fordi det skal være husstand i leiligheten ifølge populasjonsbeskrivelsen, BorHvem = 3 eller 4 er avgang)

Univers Hvis BorDu = 2

BorHvem

Er boligen fremdeles leid ut?

Is the dwelling unit still rented?

Er bustaden framleis leigd ut?

- 1 "Ja" "Yes" "Ja"
- 2 "Boligen står tom" "The dwelling unit is empty" "Bustaden står tom"
- 3 "Boligen er ikke lenger utleiebolig" "It is no longer rental dwelling unit" "Bustaden er ikkje lenger leigebustad"
- 4 "Boligen er revet, nedbrent, kondemnert" "The dwelling unit is torn down, burned down, condemned" "Bustaden er rive, nedbrend, kondemnert"
- 5 "Vet ikke" "Don't know" "Veit ikkje"

[Kontroll, dersom ingen valg er tatt får man ikkje gått vidare og det står: **Vennligst velg et svar**]

Frekvens BorHvem

- 1 "Ja" n 520
- 2 "Boligen står tom" n 128
- 3 "Boligen er ikke lenger utleiebolig" n 77
- 4 "Boligen er revet, nedbrent, kondemnert" n 16
- 5 "Vet ikke" n 526

Univers Hvis BorHvem = 1

HvemLeier

Vet du hvem som bor på adressen nå?

Do you know who is presently living at the address?

Veit du kven som bur på adressa no?

- 1 "Ja" "Yes" "Ja"
- 2 "Nei" "No" "Nei"

Univers Hvis HvemLeier = 1

LeierNavn

Hva er navnet på denne personen?

What is this person's name?

Kva er namnet til denne personen?

<Navn>

[Kontroll. Feltet <Navn> godtar alle mulige tegn og man kan skrive f eks tallet 9 utan å skrive mer. dersom <Navn> står tom får man ikkje gått vidare og det står: **Vennligst velg et svar**]

Univers Hvis HvemLeier = 1

VetTlf1

Vet du telefonnummeret til ^LeierNavn?

Do you know telephone number to ^LeierNavn?" : JaNeiType

Veit du telefonnummeret til ^LeierNavn?

1 "Ja" "Yes" "Ja"

2 "Nei" "No" "Nei"

[Kontroll, dersom ingen alternativ er valgt får man ikkje gått vidare og det står:
Vennligst velg et svar]

*Univers Hvis VetTlf1 = 1***Leiertlf****Hva er telefonnummeret?****What is the telephone number?****Kva er telefonnummeret?**

<Telefonnummer>

[Kontroll, dersom <Telefonnummer> står tom får man ikkje gått vidare og det
står: **Vennligst velg et svar**]

[Kontroll, dersom <Telefonnummer> er færre enn 8 siffer kommer en knapp, Gå
videre, og tekst: **Telefonnummer bør bestå av 8 siffer.**]

*Univers Hvis VetTlf1 = 1 & <Telefonnummer>***Leiertlf2****Skriv her hvis det er et telefonnummer til.****If there is an additional telephone number, please enter it here.****Skriv her dersom det er eit telefonnummer til.**

<Telefonnummer2>

Bor ikke på adressen og er ferdig*(Her må det være de som på BorHvem sier noe annet enn 1)*

*Univers Hvis VetTlf1 = 1 & <Telefonnummer> & <Telefonnummer2> (tror dette er
BorDu = 2 + noe)*

Ferdig**Takk for at du svarte på undersøkelsen.****Thank you for filling out our survey.****Thank you for filling out our survey.**

**Ved å klikke på knappen nedenfor, samtykker jeg til at SSB kan behandle
svarene jeg gir til å lage offisiell statistikk**

Samtykke

Bor på adressen, eier du eller noen andre du bor sammen med

Univers Hvis BorDu = 1

Spm1

Eier du, eller noen du bor sammen med boligen du bor i?

Vi tenker på selveier, alene eller gjennom sameie, eller eier gjennom borettslag eller boligaksjeselskap. Det er viktig at du svarer kun for den boenheten du bor i. Bor du f. eks i en sokkelleilighet i en enebolig, er det denne boenheten du svarer for.

Bor du i et bokollektiv, svarer du for hele boenheten.

Are you, or someone you live with the owner of the dwelling you live in?

We are referring to freeholders (alone or through joint ownership) or ownership through a housing cooperative or condominium.

It is important that you only answer for the dwelling unit you live in.

If, for example, you live in a basement flat in a detached house, it is the basement flat that you give answers for.

If you live in a multi-occupant household, you should give answers for the entire dwelling unit.

Eig du, eller nokon du bur saman med bustaden du bur i?

Vi tenker på sjølveiger, åleine, eller gjennom sameige, eller eiger gjennom burettslag eller bustadaksjeselskap. Det er viktig at du svarar berre for den bueininga du bur i.

Dersom du til dømes bur i ei sokkelleilegheit i ein einebustad, er det denne bueininga du svarer for.

Bur du i eit bukollektiv, svarer du for heile bueininga.

1 "Ja" "Yes" "Ja"

2 "Nei" "No" "Nei"

[Kontroll, dersom ingen alternativ er valgt får man ikkje gått videre og det står:

Vennligst velg et svar]

Univers Hvis Spm1 = 1

Spm2_1

Hvem eier boligen?

Du kan velge flere.

Who is the owner of the dwelling unit?

You can select more than one answer.

Kven eig bustaden?

Du kan velje fleire.

[Flervalgskategorier er listet opp]

1 "Jeg eier selv" "I own it myself" "Eg eig sjølv",

2 "Samboer/ektefelle/partner" "Cohabitant/spouse/partner"

"Sambuar/ektefelle/partnar"
 3 "Barn/foreldre/søsken" "Children/parent/sibling" "Barn/foreldre/sysken",
 4 "Annen familie" "Other family member" "Annan familie"
 5 "Andre" "Other" "Andre"

[Kontroll, dersom ingen alternativ er valgt får man ikkje gått videre og det står:
Vennligst velg et svar]

Avgang. Disse eier selv, samboer eller barn eier, de er ferdig

Univers Hvis Spm2_1 = 1 eller Spm2_1 = 2 eller Spm2_1 = 3

Ferdig

Takk for at du svarte på undersøkelsen.

Thank you for filling out our survey.

Thank you for filling out our survey.

Leier du eller disponerer du på annen måte

Univers Hvis Hvis Spm1 = 2 eller Spm2_1 = 4 eller Spm2_1 = 4

Spm3

Leier du boligen eller disponerer du den på annen måte?

Bor du på institusjon, i kårbolig eller låner bolig bruker du svaralternativ 'Disponerer på annen måte'. Omsorgsbolig, tjenestebolig eller lignende regnes som leid bolig.

Trykk spørsmålstejn for forklaring av understrekede ord.

Do you rent the dwelling unit or do you use it in some other way?

If you live in an institution, a farm dwelling for retired farmers or are borrowing the dwelling unit, select the alternative Use it in another way. Sheltered housing, company dwelling or similar are considered as rented housing.

Tap question mark for explanation of underlined words.

Leiger du bustaden eller disponerer du den på annan måte?

Bur du på institusjon, i kårhus eller låner bustad nyttar du svaralternativ Disponerer på annan måte.

Omsorgsbustad, tenestebustad eller liknande vert rekna som leigd bustad.

Trykk spørsmålsteikn for forklaring av understreka ord.

1 "Leier" "Rent" "Leiger",

2 "Disponerer på annen måte" "Use it in another way" "Disponerer på annan måte"

<Felt for å beskrive disponerer på annen måte kommer opp ved valg av Spm3 = 2>

[Kontroll, dersom felt for å beskrive ikke er fylt ut står det: **Vennligst velg et svar]**

Avgang. Disse disponerer boligen på annen måte og er ferdig

Univers Hvis Spm3 = 2

Ferdig

Takk for at du svarte på undersøkelsen.

Thank you for filling out our survey.

Thank you for filling out our survey.

Leieboere Spm3 = 1, hva slags bolig leies

Univers Hvis Spm3 = 1

Spm4

Hva slags bolig leier du?

What type of property do you rent?

Kva slags bustad leiger du?

1 "Leilighet i blokk, i bygård, i firemanns- eller seksmannsbolig, i terrassehus eller i annet flerbolighus"

"Flat in a block, complex, four-unit dwelling or six-unit dwelling, terrace house or other

multi-dwelling unit"

"Leilegheit i blokk, i bygard, i firemanns- eller seksmannsbustad, i terrassehus eller i anna fleirbustadhus",

2 "Hybel eller hybelleilighet i eget hybelhus"

"Bed-sit or studio flat in separate bedsit houses"

"Hybel eller hybelleilegheit i eige hybelhus",

3 "Hybel, hybelleilighet eller sokkelleilighet i frittliggende enebolig, i rekkehus eller i tomannsbolig"

"Bed-sit, studio flat or basement flat in a detached house, in row housing or in semi-

detached"

"Hybel, hybelleilegheit eller sokkelleilegheit i frittliggjande einebustad, i rekkjehus eller i tomannsbustad",

4 "Kjedet enebolig, rekkehus eller halvpart av tomannsbolig. Gjelder ved leie av hele

eller hoveddel av boligen"

"Linked dwelling, row house or semi-detached house. <I>It applies rental of the entire or

main part of housing unit"

"Kjeda einebustad, rekkjehus eller halvpart av tomannsbustad. Gjeld ved leige av heile eller hovuddel av bustaden",

5 "Frittliggende enebolig. Gjelder leie av hele eller hoveddel av eneboligen"

"Detached house. It applies rental of the entire or main part of housing unit"
 "Frittliggjande einebustad- Gjeld leige av heile eller hovuddel av einebustaden",

6 "Annen type hus eller leilighet, oppgi type:"

"Other type of house or flat. Please specify:"

"Annan type hus eller leilegheit, gje opp type:"

<Felt for å oppgi type annen type hus eller leilighet, kommer opp ved valg av Spm4 = 6>

[Kontroll, dersom felt for å oppgi type ikke er fylt ut står det: **Vennligst velg et svar**]

[Kontroll, dersom ingen alternativ er valgt får man ikkje gått videre og det står: **Vennligst velg et svar**]

Bor du sammen med noen

Univers Hvis Spm4 = 1 eller 2 eller 3 eller 4 eller 5 eller 6

Spm5

Bor du sammen med noen?

Do you live with anyone?

Bur du saman med nokon?

1 "Ja" "Yes" "Ja"

2 "Nei" "No" "Nei"

[Kontroll, dersom ingen alternativ er valgt får man ikkje gått videre og det står: **Vennligst velg et svar**]

Univers Hvis Spm5 = 1

Spm6

Bor du i et bokollektiv?

Et bokollektiv er en boenhet med begrenset privatereale der boligfunksjoner som kjøkken, stue og eventuelt bad ligger utenfor boligens private areal. Leier du for eksempel en leilighet eller enebolig sammen med venner, hvor dere deler stue, kjøkken og bad, regnes dette som et bokollektiv. Studenthybler regnes ikke som bokollektiv.

Do you live in a shared dwelling?

A shared dwelling is a dwelling with limited private space, where functions such as the kitchen, living room and bathroom are outside the unit's private space. If, for example, you rent a flat or detached house together with friends, where you share the living room, kitchen and bathroom, this is regarded as a shared dwelling. Student bed-sits are not regarded as shared dwellings.

Bur du i eit bukollektiv?

Eit bukollektiv er ei buening med avgrensa privatareal der rom som kjøkken, stue og eventuelt bad ligg utanfor bustadens private areal. Leiger du til dømes ei leilegheit eller ein bustad saman med venner, kor de deler stue, kjøkken og bad, vært dette rekna som eit bukollektiv.

Studenthybel vært ikkje rekna som bukollektiv.

1 "Ja" "Yes" "Ja"

2 "Nei" "No" "Nei"

[Kontroll, dersom ingen alternativ er valgt får man ikkje gått vidare og det står:

Vennligst velg et svar]

Univers Hvis Spm6 = 1 eller 2

Spm7

Hvem leier ^DuDere ^Typeboligen av

Who do you rent the dwelling unit from?

Kven leiger du/de bustaden av?

1 "Slektninger"

"Relatives"

"Slektningar",

2 "Venner"

"Friends"

"Vener",

3 "En annen privatperson"

"Another private individual"

"Ein annan privatperson",

4 "Profesjonell utleier (for eksempel en privat gårdeier eller et gårdselskap)"

"Professional landlord (e.g. a private owner or a letting agent)"

"Profesjonell utleigar (for eksempel ein privat gårdeigar eller eit gårdselskap)",

5 "Kommunen"

"Local authority"

"Kommunen",

6 "Arbeidsgiver"

"Employer"

"Arbeidsgjevar",

7 "Studentsamskipnaden/ en studentboligstiftelse"

"Student Welfare Association/student housing association"

"Studentsamskipnaden/ ein studentbustadstiftelse",

8 "Andre. Spesifiser:"

"Other. Please specify:"

"Andre. Spesifiser: "

<Felt for å spesifisere andre, kommer opp ved valg av Spm7 = 8>

[Kontroll, dersom felt for å spesifisere andre man leier av ikke er fylt ut står det:
Vennligst velg et svar]

[Kontroll, dersom ingen alternativ er valgt får man ikke gått videre og det står:
Vennligst velg et svar]

Om boligen kvadratmeter

Univers Hvis Spm6 = 1 eller 2

Spm8

Omtrent hvor mange kvadratmeter er boligen ^DuDere leier?

Bruksareal er det areal av boligen som ligger innenfor ytterveggene. Kjeller- og loftsarealer er en del av bruksarealet. Oppgis i antall hele kvadratmeter.

Approximately how many square metres is the dwelling unit you rent?

Available area is the area of the dwelling unit that is located within the outer walls. Basement and loft areas are part of the available area.

Omtrent kor mange kvadratmeter er bustaden du/de leiger?

Bruksareal er det areal av bustaden som ligg innanfor ytterveggane. Kjellar- og loftsareal er ein del av bruksarealet. Gje opp i heile kvadratmeter.

<1..997,tom>

O Vet ikke

[Kontroll, dersom felt for areal ikke er fylt ut står det: Vennligst velg et svar]

Univers Hvis Spm8 = Vet ikke (Kjenner ikke verdi for Vet ikke)

Spm9

Er bruksarealet i ^Typeboligen over eller under 80 kvadratmeter?

Is the available area over or under 80 square metres?

Er bruksarealet over eller under 80 kvadratmeter?

- 1 "Under 80 kvadratmeter"
"Less than 80 square metres"
"Under 80 kvadratmeter",
2 "Over 80 kvadratmeter"
"Over 80 square metres"
"Over 80 kvadratmeter",
3 "Vet ikke"
"Don't know"
"Veit ikkje"

Univers Hvis Spm9 = 1

Spm9b

Kan du forsøke å plassere ^Typeboligen i et av følgende arealintervall?

Do you know which of the following intervals your dwelling unit falls under?

Kan du prøve å plassere bustaden i eit av følgjande arealintervall?

- 1 "Under 30 kvadratmeter"
 "Less than 30 square metres"
 "Under 30 kvadratmeter",
 2 "30 - 49 kvadratmeter"
 "30 - 49 square metres"
 "30 - 49 kvadratmeter",
 3 "50 - 79 kvadratmeter"
 "50 - 79 square metres"
 "50 - 79 kvadratmeter"

[Kontroll, dersom ingen alternativ er valgt får man ikkje gått vidare og det står:
Vennligst velg et svar]

Univers Hvis Spm9 = 2

Spm9c

Kan du forsøke å plassere ^Typeboligen i et av følgjende arealintervall?

Do you know which of the following intervals your dwelling unit falls under?

Kan du prøve å plassere bustaden i eit av følgjande arealintervall?

- 1 "80 - 99 kvadratmeter"
 "80 - 99 square metres"
 "80 - 99 kvadratmeter",
 2 "100 - 119 kvadratmeter"
 "100 - 119 square metres"
 "100 - 119 kvadratmeter",
 3 "120 kvadratmeter eller mer"
 "120 square metres or more"
 "120 kvadratmeter eller meir"

[Kontroll, dersom ingen alternativ er valgt får man ikkje gått vidare og det står:
Vennligst velg et svar]

Univers Hvis Spm8 = <kvadratmeter> eller Spm8 = Vet ikke eller Spm9 = 3 Vet ikke eller Spm9b = (1 eller 2 eller 3) eller Spm9c = (1 eller 2 eller 3)

Spm10

Hvor mange soverom med vindu har ^Typeboligen ^DuDere leier?

How many bedrooms with windows does your rented dwelling have?

Kor mange soverom med vindauge har bustaden du/de leiger?

<0..97>

[Kontroll, dersom felt for å spesifisere andre man leier av ikke er fylt ut står det:
Vennligst velg et svar]

Univers Hvis Spm10 = <10-97>

SjekkSpm10

Er det virkelig 10 soverom med vindu?

1 "Ja" "Yes" "Ja"

2 "Nei. Gå tilbake til førre spørsmål og rett opp" "No" "Nei"

[Kontroll, dersom ingen alternativ er valgt får man ikkje gått videre og det står:

Vennligst velg et svar]

Univers Hvis Spm10 = <10-97> eller Spm10b? = (1 eller 2)

Spm11

Hvor mange andre oppholdsrom med vindu har ^Typeboligen?

Ta ikke med kjøkken, bad og wc.

How many other public rooms with windows does the dwelling unit have?

Do not include the kitchen, bathroom or WC.

Kor mange andre opphaldsrom med vindaug har bustaden?

Ta ikkje med kjøkken, bad og wc.

<0..97>

[Kontroll, dersom ingen alternativ er valgt får man ikkje gått videre og det står:

Vennligst velg et svar]

Univers Hvis Spm11 = <16-97>

SjekkSpm11

Er det virkelig 16 oppholdsrom med vindu?

1 "Ja" "Yes" "Ja"

2 "Nei. Gå tilbake til førre spørsmål og rett opp" "No" "Nei"

[Kontroll, dersom ingen alternativ er valgt får man ikkje gått videre og det står:

Vennligst velg et svar]

Univers Hvis Spm11 = <0-97>

Spm12

Hvor mange rom med badekar eller dusj er det i ^Typeboligen?

Dersom ingen rom, tast 0.

How many rooms with a bath or shower does the dwelling unit have?

If no room, type 0.

Kor mange rom med badekar eller dusj er det i bustaden?

Dersom ingen rom, tast 0.

<0...9>

Univers Hvis Spm12 = <6-9>

SjekkSpm12

Er det virkelig <felt> oppholdsrom med vindu?

1 "Ja" "Yes" "Ja"

2 "Nei. Gå tilbake til førre spørsmål og rett opp" "No" "Nei"

[Kontroll, dersom ingen alternativ er valgt får man ikkje gått videre og det står:

Vennligst velg et svar]

Univers Hvis Spm12 = 0

Spm13

Har ^Typeboligen tilgang på rom med badekar eller dusj?

Does the dwelling unit have access to a room with a bath or shower?

Har bustaden tilgang på rom med badekar eller dusj?

1 "Ja" "Yes" "Ja"

2 "Nei" "No" "Nei"

[Kontroll, dersom ingen alternativ er valgt får man ikkje gått videre og det står:

Vennligst velg et svar]

Univers Hvis Spm12 = <1-9> eller Spm13 = (1 eller 2)

(Spm14c, Spm14d, Spm14e listes opp som tre spørsmål samtidig på samme side)

Spm14c

Har ^Typeboligen...

egen garasje eller garasjeplass?

Does the dwelling unit have the following:

Own garage or garage space?

Har bustaden ...

Eigen garasje eller garasjeplass?

1 "Ja" "Yes" "Ja"

2 "Nei" "No" "Nei"

[Kontroll, dersom ingen alternativ er valgt får man ikkje gått videre og det står:

Vennligst velg et svar]

Spm14d

egen biloppstillingsplass?

Own parking space?

Eigen biloppstillingsplass?

- 1 "Ja" "Yes" "Ja"
- 2 "Nei" "No" "Nei"

[Kontroll, dersom ingen alternativ er valgt får man ikkje gått videre og det står:
Vennligst velg et svar]

Spm14e
bod inne i ^Typeboligen?

Storage room in the dwelling unit?

Bu inne i bustaden?

- 1 "Ja" "Yes" "Ja"
- 2 "Nei" "No" "Nei"

[Kontroll, dersom ingen alternativ er valgt får man ikkje gått videre og det står:
Vennligst velg et svar]

Univers Hvis Spm14e = 1 eller Spm14e = 2
(Spm14f, Spm14g og Spm14h listes opp på samme side)

Spm14f
Har ^Typeboligen...

bod på loft, kjeller eller andre steder?"

Does the dwelling unit have the following:

Storage room in the loft, cellar or other place?

Har bustaden...

bu på loft, kjellar eller andre stader.

- 1 "Ja" "Yes" "Ja"
- 2 "Nei" "No" "Nei"

[Kontroll, dersom ingen alternativ er valgt får man ikkje gått videre og det står:
Vennligst velg et svar]

Spm14g
kabel-tv eller parabol?

Cable or satellite TV?

kabel-tv eller parabol?

- 1 "Ja" "Yes" "Ja"
- 2 "Nei" "No" "Nei"

[Kontroll, dersom ingen alternativ er valgt får man ikkje gått videre og det står:
Vennligst velg et svar]

Spm14i
varmekabler på bad?**Underfloor heating in the bathroom?****varmekablar på bad?**

1 "Ja" "Yes" "Ja"

2 "Nei" "No" "Nei"

[Kontroll, dersom ingen alternativ er valgt får man ikkje gått videre og det står:
Vennligst velg et svar]

*Univers Hvis Spm14i = 1 eller Spm14i = 2***Spm14j**
Har ^Typeboligen...**parkett i stue?"****Does the dwelling unit have the following:****Parquet flooring in the living room?****Har bustaden...****parkett i stue?**

1 "Ja" "Yes" "Ja"

2 "Nei" "No" "Nei"

[Kontroll, dersom ingen alternativ er valgt får man ikkje gått videre og det står:
Vennligst velg et svar]

Spm14k
flislagt bad?**Tiled bathroom?****flislagt bad?**

1 "Ja" "Yes" "Ja"

2 "Nei" "No" "Nei"

[Kontroll, dersom ingen alternativ er valgt får man ikkje gått videre og det står:
Vennligst velg et svar]

Spm14l
internettilgang/wifi?**Internet access/wifi?****Internettilgang/wifi?**

- 1 "Ja" "Yes" "Ja"
2 "Nei" "No" "Nei"

[Kontroll, dersom ingen alternativ er valgt får man ikkje gått videre og det står:
Vennligst velg et svar]

Univers Hvis Spm14l = 1 eller Spm14l = 2

Spm14m

Har ^Typeboligen...

åpen eller lukket peis for ved?

Does the dwelling unit have the following:

Open or closed wood-burning stove?

Har bustaden...

open eller lukka peis for ved?

- 1 "Ja" "Yes" "Ja"
2 "Nei" "No" "Nei"

[Kontroll, dersom ingen alternativ er valgt får man ikkje gått videre og det står:
Vennligst velg et svar]

Spm14n

uttak for egen vaskemaskin?

Outlet for own washing machine?

uttak for eigen vaskemaskin?

- 1 "Ja" "Yes" "Ja"
2 "Nei" "No" "Nei"

[Kontroll, dersom ingen alternativ er valgt får man ikkje gått videre og det står:
Vennligst velg et svar]

Univers Hvis Spm14n = 2

Spm14o

Har ^Typeboligen tilgang til vaskemaskin eller vaskeri?

Does the dwelling unit have access to a washing machine or washroom?

Har bustaden tilgang til vaskemaskin eller vaskeri?

- 1 "Ja" "Yes" "Ja"
2 "Nei" "No" "Nei"

[Kontroll, dersom ingen alternativ er valgt får man ikkje gått videre og det står:
Vennligst velg et svar]

Univers Hvis Spm14n= 1 eller Spm14o = (1 eller 2)

Spm14p

Har ^Typeboligen egen inngang?

Does the dwelling unit have own entrance?

Har bustaden eigen inngang?

1 "Ja" "Yes" "Ja"

2 "Nei" "No" "Nei"

[Kontroll, dersom ingen alternativ er valgt får man ikke gått videre og det står:

Vennligst velg et svar]

Univers Hvis Spm4 = (2 eller 3 eller 6)

Spm14q

Har ^Typeboligen eget kjøkken eller kjøkkenkrok med vannkran?

Does the dwelling unit have own kitchen or kitchenette with a water tap?

Har bustaden eige kjøkken eller kjøkkenkrok med vasskran?

1 "Ja" "Yes" "Ja"

2 "Nei" "No" "Nei"

[Kontroll, dersom ingen alternativ er valgt får man ikke gått videre og det står:

Vennligst velg et svar]

Univers Hvis Spm14q = 2

Spm14r

Har ^Typeboligen tilgang til kjøkken?

Does the dwelling unit have access to a kitchen?

Har bustaden tilgang til kjøkken?

Univers Hvis Spm3 = 1 (leier bolig)

Spm15a

Har ^Typeboligen egen balkong/terrasse, veranda eller hage?

Does the dwelling unit have own balcony/terrace, veranda or garden?

Har bustaden eigen balkong/terrasse, veranda eller hage?

1 "Ja" "Yes" "Ja"

2 "Nei" "No" "Nei"

[Kontroll, dersom ingen alternativ er valgt får man ikke gått videre og det står:

Vennligst velg et svar]

Univers Hvis Spm15a = Nei

Spm15b

Har ^Typeboligen tilgang på egen balkong/terrasse, veranda eller hage?

Does the dwelling unit have access to a balcony/terrace, veranda or garden?

Har bustaden tilgang på eigen balkong/terrasse, veranda eller hage?

1 "Ja" "Yes" "Ja"

2 "Nei" "No" "Nei"

[Kontroll, dersom ingen alternativ er valgt får man ikkje gått videre og det står:

Vennligst velg et svar]

Univers Hvis Spm15a = 1 eller Spm15b = 1

Spm16a

Har balkongen/terrassen, verandaen eller hagen...

mer enn om lag 200 meters fri sikt?

Does the balcony/terrace, veranda or garden have...

more than about 200 meters line of sight?

Har balkongen/terrassen, verandaen eller hagen...

meir enn om lag 200 meter fri sikt?

1 "Ja" "Yes" "Ja"

2 "Nei" "No" "Nei"

[Kontroll, dersom ingen alternativ er valgt får man ikkje gått videre og det står:

Vennligst velg et svar]

Univers Hvis Spm15a = 1 eller Spm15b = 1

Spm16b

gode solforhold?

good sun?

gode solforhold?

1 "Ja" "Yes" "Ja"

2 "Nei" "No" "Nei"

[Kontroll, dersom ingen alternativ er valgt får man ikkje gått videre og det står:

Vennligst velg et svar]

Univers Hvis Spm3 = 1 (leier)

Spm17

Leier ^DuDere ^Typeboligen møblert, delvis møblert eller umøblert?

Do you rent the dwelling furnished, part furnished or unfurnished?

Leiger du/de bustaden møblert, delvis møblert eller utan møblar?

1 "Møblert - kan bo der uten noen egne møbler og hvitevarer"

"Furnished (can live there without any of your own furniture or white goods)"

"Møblert - kan bu der utan nokre egne møblar og kvitevarer",

2 "Delvis møblert - må ha noen egne møbler og/eller hvitevarer for å bo der"

"Part furnished (must have some of your own furniture and/or white goods to live

there"

"Delvis møblert - må ha nokre egne møblar og/eller kvitevarer for å bu der",

3 "Umøblert"

"Unfurnished"

"Utan møblar"

1 "Ja" "Yes" "Ja"

2 "Nei" "No" "Nei"

[Kontroll, dersom ingen alternativ er valgt får man ikkje gått vidare og det står:

Vennligst velg et svar]

Univers Hvis Spm3 = 1 (leier)

Spm18

Har ^DuDere avtale med utleier om å utføre ulike typer arbeidsoppgaver, f. eks. snømåking eller trappevask, i tillegg til å betale husleie?

Do you or does someone you live with have an agreement with the landlord to carry out any type of work, e.g. clearing snow or washing stairs, in addition to paying rent?

Har du/de avtale med utleigar om å utføre vise typar tenester som til dømes rydding av snø eller trappevask, i tillegg til å betale husleige?

1 "Ja" "Yes" "Ja"

2 "Nei" "No" "Nei"

[Kontroll, dersom ingen alternativ er valgt får man ikkje gått vidare og det står:

Vennligst velg et svar]

Hvordan fikk personen tak i boligen

Univers Hvis Spm3 = 1 (leier)

Spm19

Hvordan fikk ^DuDere tak i ^Typeboligen?

Where did you hear about the dwelling?

Korleis fikk du/de tak i bustaden?

1"Annonse, aviser, internett, profesjonelle byråer"

"Advertisement, newspaper, internet, professional letting agent"

"Annonse, aviser, internett, profesjonelle byrå",
 2 "Familie, venner"
 "Family, friends"
 "Familie, vener",
 3 "Kollegaer, arbeidsforhold"
 "Colleagues, at work"
 "Kollegaer, arbeidstilhøve",
 4 "På annen måte. Spesifiser:"
 "Other. Please specify:"
 "På anna måte. Spesifiser:"

<Felt for å spesifisere annen måte, kommer opp ved valg av Spm19 = 4>

[Kontroll, dersom felt for å spesifisere andre man leier av ikke er fylt ut står det:
Vennligst velg et svar]

Hovedspørsmål. Hva er den totale månedlige husleien

Univers Hvis Spm3 = 1 (leier)

Spm20

Hva er den totale månedlige husleien for boligen? Oppgis i hele kroner. Oppgi den faktiske husleien for boligen, dvs. at du ikke skal trekke fra eventuell bostøtte. Om boligen er et kollektiv, oppgi den totale leien for hele kollektivet.

What is the total monthly rent for the dwelling? Please specify in whole NOK. Give the actual rent for the dwelling, i.e. do not deduct any housing benefits.

Kva er den totale månadlege husleiga for bustaden? Gje opp i heile kroner. Gje opp den faktiske husleiga for bustaden, dvs at du ikkje skal trekke frå eventuell bustønad. Om bustaden er eit kollektiv, gje opp den totale leiga for heile kollektivet.

<0..999990,tom>

Vet ikke

[Kontroll, dersom felt for husleie ikke er fylt ut står det: **Vennligst velg et svar]**

Univers Hvis Spm20 = Vet ikke

Spm21

Hvor mange, inkludert deg selv, bidrar til å betale husleien?

How many, including yourself, contribute to the rent?

Kor mange, deg sjølv inkludert, bidreg til å betale husleiga?

<0..97>

Univers Hvis Spm21 > 1

Spm22

Hvor mye betaler du i husleie? Oppgis i hele kroner.

How much rent do you pay? Please specify in whole NOK.

Kor mykje betaler du i husleige? Gje opp i heile kroner.

<0..999990>

[Kontroll, dersom felt for husleie ikke er fylt ut står det: **Vennligst velg et svar**]

[Kontroll, andelen av husleien kan ikke være større enn den månedlige husleien]

Hva inkluderes i husleia

(Spm23a Spm23b og Spm23c er på samme side)

Univers Hvis Spm3 = 1 (leier) (Disse tre, Spm23a, Spm23b og Spm23c, virker å komme selv om man ikke vet husleien i Spm20 og er 1 person som bidrar, den personen trenger ikke å være personen som svarer)

Spm23a

Omfatter den oppgitte husleien...

strøm (elektrisitet)?

Does the rent include...

electricity?

Omfattar den oppgjeve husleiga...

straum (elektrisitet)?

1 "Ja" "Yes" "Ja"

2 "Nei" "No" "Nei"

[Kontroll, dersom ingen alternativ er valgt får man ikkje gått videre og det står:

Vennligst velg et svar]

Spm23b

oppvarming (sentralfyring der boligen og varmtvannet ikke oppvarmes med elektrisitet/strøm)?

heating (central heating where the dwelling unit and hot water is not heated with electricity)?

oppvarming (sentralfyring der bustaden og varmvatnet ikkje oppvarmast med elektrisitet/straum)?

1 "Ja" "Yes" "Ja"

2 "Nei" "No" "Nei"

[Kontroll, dersom ingen alternativ er valgt får man ikkje gått videre og det står:

Vennligst velg et svar]

Spm23c (Her er det vel en kobling til spørsmål om vaskemaskin?)

bruk av vaskemaskin?

use of washing machine?

bruk av vaskemaskin?

1 "Ja" "Yes" "Ja"

2 "Nei" "No" "Nei"

[Kontroll, dersom ingen alternativ er valgt får man ikkje gått videre og det står:

Vennligst velg et svar]

(Spm23d Spm23e og Spm23f er på samme side)

Univers Hvis Spm3 = 1 (leier) (Disse tre, Spm23d, Spm23e og Spm23f, virker å komme selv om man ikke vet husleien i Spm20 og er 1 person som bidrar, den personen trenger ikke å være personen som svarer)

Spm23d (Her er det vel kobling til spørsmål om garasje)

Omfatter den oppgitte husleien...

biloppstillingsplass/garasje?

Does the rent include...

parking space/garage?

Omfattar den oppgjevne husleiga...

Biloppstillingsplass/garasje?1 "Ja" "Yes" "Ja"

2 "Nei" "No" "Nei"

[Kontroll, dersom ingen alternativ er valgt får man ikkje gått videre og det står:

Vennligst velg et svar]

Spm23e (Her er det vel kobling til spm om TV?)

kabel-tv/parabol?

cable/satellite TV?

kabel-tv/parabol?

1 "Ja" "Yes" "Ja"

2 "Nei" "No" "Nei"

[Kontroll, dersom ingen alternativ er valgt får man ikkje gått videre og det står:

Vennligst velg et svar]

Spm23f (Her skal det være kobling til spm om man har Internettilgang/wifi (14l)?)

Internettilgang/wifi?

Internet access/wifi?

Internettilgang/wifi?

1 "Ja" "Yes" "Ja"

2 "Nei" "No" "Nei"

[Kontroll, dersom ingen alternativ er valgt får man ikkje gått videre og det står:
Vennligst velg et svar]

(Spm23g og Spm23h er på samme side, Spm23i dukker også opp der dersom
Spm23h = 1)

Spm23g**Omfatter den oppgitte husleien...****gangvask utført av andre?****Does the rent include...****corridor washed by someone else?****Omfattar den oppgjevne husleiga...****gangvask utført av andre?**

1 "Ja" "Yes" "Ja"

2 "Nei" "No" "Nei"

[Kontroll, dersom ingen alternativ er valgt får man ikkje gått videre og det står:
Vennligst velg et svar]

*Univers Hvis Spm3 = 1 (leier) (Disse to, Spm23h og Spm23i, virker å komme selv
om man ikke vet husleien i Spm20 og er 1 person som bidrar, den personen trenger
ikke å være personen som svarer)*

Spm23h**snømåking og lignende utført av andre?****clearing of snow etc. carried out by someone else?****snømåking og liknande utført av andre?**

1 "Ja" "Yes" "Ja"

2 "Nei" "No" "Nei"

[Kontroll, dersom ingen alternativ er valgt får man ikkje gått videre og det står:
Vennligst velg et svar]

Spm23i**annet?****Other**

anna?

1 "Ja" "Yes" "Ja"

2 "Nei" "No" "Nei"

[Kontroll, dersom ingen alternativ er valgt får man ikke gått videre og det står:
Vennligst velg et svar]

Univers Spm23h = 1 (husleia omfatter noe annet)

Spm23i**Hva annet omfatter den oppgitte husleien?****What other does the rent include?****Kva anna omfattar den oppgjevne husleiga?**

<felt for hva annet den oppgitte husleie omfatter>

[Kontroll, dersom felt for annet husleia omfatter er fylt ut står det: **Vennligst velg et svar]**

Får dere støtte for å betale husleie

Univers Hvis Spm3 = 1 (leier)

Spm24

Mottar ^DuDere2 støtte for å betale husleie? Dersom ^DuDere vanligvis ikke mottar støtte, men sosialkontoret eller andre garanterer for husleie og/eller depositum, velger du siste svaralternativ.

Do you or does someone you live with receive support to pay the rent? If you normally do not receive support, but social services or others are guaranteeing for the rent and/or the depositum, choose the last alternative.

Mottar du/de støtte for å betale husleige? Dersom du/de vanligvis ikkje mottar støtte, men sosialkontoret eller andre garanterer for husleiga og/eller depositum, vel du siste svaralternativ.

1 "Ja" "Yes" "Ja",

2 "Nei" "No" "Nei",

3 "Nei, men sosialkontoret/andre garanterer for husleie og/eller depositum."

"No, but the social security office acts as guarantor for the rent and/or a deposit"

"Nei, men sosialkontoret/ andre garanterer for husleiga og/ eller depositum"

[Kontroll, dersom ingen alternativ er valgt får man ikkje gått videre og det står:
Vennligst velg et svar]

Univers Hvis Spm24 = 1

Spm25**Er det det offentlige, arbeidsgiver eller andre som betaler støtten?****Is the support paid by the government, your employer or someone else?****Er det det offentlege, arbeidsgjevar eller andre som betaler støtta?**

- 1 "Det offentlige" "Government" "Det offentlege",
- 2 "Arbeidsgiver" "Employer" "Arbeidsgjevar",
- 3 "Andre" "Other" "Andre"

[Kontroll, dersom ingen alternativ er valgt får man ikke gått videre og det står:
Vennligst velg et svar]

(Spm26 og Spm27 er på samme side, Spm27 kommer opp dersom Spm26 = 1)

^DuDere2 "du eller eventuelt noen du bor sammen med"

Univers Hvis Spm3 = 1 (leier)

Spm26

Har ^DuDere2 betalt depositum?

Did you or someone you live with pay a deposit?

Har du/de betalt depositum?

- 1 "Ja" "Yes" "Ja"
- 2 "Nei" "No" "Nei"

[Kontroll, dersom ingen alternativ er valgt får man ikke gått videre og det står:
Vennligst velg et svar]

Spm27

Hvor stort er depositumet for ^Typeboligen? Oppgis i hele kroner.

How much was the deposit? Please specify in whole NOK.

Kor stort er depositumet for bustaden? Gje opp i heile kroner.

<0..999990>

[Her er kontroll Er depositum verkeleg på xxxxxx kroner?]

Univers Viss Spm27 ukjent størrelse (SjekkSpm27 er på egen side)

SjekkSpm27

Er depositum virkelig på <depositum> kroner?

- 1 "Ja" "Yes" "Ja"
- 2 "Nei. Gå tilbake til forrige spørsmål og rett opp" "No" "Nei"

[Kontroll, dersom ingen alternativ er valgt får man ikke gått videre og det står:
Vennligst velg et svar]

[Dersom Spm27kontroll = 2 og man velger neste, går man videre i skjema, ikke bakover]

(Spm28 og Spm29 er på samme side)

^DittDeres

Univers Hvis Spm3 = 1 (leier)

Spm28

I hvilket år startet ^DittDeres nåværende leieforhold?

In what year did your current lease start?

I kva år starta ditt/dykkar noverande leigeforhold?

<1900..2015>

[Kontroll, dersom ingen alternativ er valgt får man ikke gått videre og det står:

Vennligst velg et svar]

Univers Hvis Spm3 = 1 (leier)

Spm29

Er det inngått skriftlig leiekontrakt?

Has a written lease been signed?

Er det inngått skriftleg leigekontrakt?

1 "Ja" "Yes" "Ja"

2 "Nei" "No" "Nei"

[Kontroll, dersom ingen alternativ er valgt får man ikke gått videre og det står:

Vennligst velg et svar]

Leiekontrakten tidsbestemt eller tidsubestemt

Univers Hvis Spm29 = 1

Spm30

Er leiekontrakten tidsbestemt eller tidsubestemt? Tidsbestemt leieavtale er en leieavtale hvor det fra starten av er avtalt når leieforholdet skal avslutte. Tidsubestemt leieavtale er en leieavtale som varer helt til den blir sagt opp, altså er det ikke avtalt når leieperioden tar slutt.

Is the lease a fixed-term or indefinite lease? A fixed-term lease is a lease where it is agreed from the start when it will end. An indefinite lease is a lease that runs until it is terminated, i.e. no expiry date has been specified for the lease.

Er leigekontrakta tidsbestemt eller tidsubestemt? Tidsbestemt leigeavtale er ein leigeavtale kor det frå starten av er avtalt når leigeforholdet skal avslutte. Tidsubestemt leigeavtale er ein leigeavtale som varar heilt til den blir sagt opp, altså er det ikkje avtalt når leigeperioden tek slutt.

1 "Tidsbestemt" "Fixed term" "Tidsbestemd",

2 "Tidsubestemt" "Indefinite" "Tidsubestemd",

3 "Vet ikke" "Don't know" "Veit ikkje"

[Kommentar: tidsavgrensa er alternativ, men tidsbestemd er nynorsk versjon frå Huseiernes landsforbud leigekontrakt for bustad, vi tror mange bruker den]

Vet ikke kommer opp som mulighet kun dersom man har gått videre uten å fylle ut
Univers Hvis Spm30 = 1

Spm31

I hvilket år utløper leiekontrakten?

In what year does the lease expire?

I kva år blir leiekontrakten avslutta?

<2000..2090,tom>

[Kontroll dersom tomt felt for året leiekontrakten utløper: O Vet ikke]

[Kontroll, tall over 2090 går ikke å skrive i feltet, dersom felt fylles med tall lavere
enn 2000: **Skriv en numerisk verdi mellom 2000 og 2090**]

Flytteplaner

(Flytteplaner, skal brukes til sporing. Sjekker om personen har flytteplaner.
Sjekkes i LMU, LMH desember, LMH mai.) (Dette kan vi bruke for å si noe om
frafall 35 over tid).

Flytte1

Har du planar om å flytte før november 2017?

Do you have plans to move before November 2017?

Har du planar om å flytte før november 2017?

- 1 "Ja" "Yes" "Ja",
- 2 "Nei" "No" "Nei",
- 3 "Vet Ikke" "Don't know" "Veit ikkje",
- 4 "Vil ikke svare" "Will not answer" "Vil ikkje svare"

(Liste med måneder og år fra neste måned frem til oktober. Velger en måned.)

Univers Hvis Flytte1 = 1

Flytte2

Når omtrent har du planar om å flytte?

About when do you plan to move?

Når omtrent har du planer om å flytte?

- 1"Oktober 2016" "October 2016" "Oktober 2016",
- 2"November 2016" "November 2016" "November 2016",
- 3"Desember 2016" "December 2016" "Desember 2016",
- 4"Januar 2017" "January 2017" "Januar 2017",
- 5"Februar 2017" "February 2017" "Februar 2017",
- 6"Mars 2017" "March 2017" "Mars 2017",
- 7"April 2017" "April 2017" "April 2017",
- 8"Mai 2017" "May 2017" "Mai 2017",

9"Juni 2017" "June 2017" "Juni 2017",
10"Juli 2017" "July 2017" "Juli 2017",
11"August 2017" "August 2017" "August 2017",
12"September 2017" "September 2017" "September 2017",
13"Oktober 2017" "October 2017" "Oktober 2017"

(Utleierinfo navn telefonnummer og epost står på samme side)

Univers Hvis Spm3 = 1 (leier)

Utleierinfo

For at vi skal kunne kontakte utleier om potensielle endringer i leie og leieavtaler, ber vi deg om å fylle ut navn, e-postadresse og telefonnummer til personen du forholder deg til om leieforholdet (se leieavtale hvis tilgjengelig). La disse feltene være tomme hvis du ikke vet, eller ikke ønsker å svare. Denne informasjonen blir behandlet konfidensielt.

Hva er navnet på utleier?

In order for us to contact your landlord about potential changes in rent and tenancies, we request for you to fill in name, e-mail address, and phone number of the person to whom you relate to the rental (See tenancy agreement if available). If you do not know, or do not wish to answer, leave these fields blank/empty. This information will be treated confidentially.

What is the name of the lessor?

For at vi skal kunne kontakte utleigar om potensielle endringar i leige og leigeavtalar, ber vi deg om å fylle ut namn, e-postadresse og telefonnummer til personen du har kontakt med om leigetilhøvet (sjå leigeavtale om den er tilgjengeleg). La disse felte vere tomme dersom du ikkje veit, eller ikkje ønskjer å svare. Denne informasjonen blir behandla konfidensielt. **Kva er namnet på utleigar?**

<felt>

Hva er telefonnummeret til utleier?

What is the phone number to the lessor?

Kva er telefonnummeret til utleigar?

<felt>

Hva er epostadressen til utleier?

Kva er epostadressa til utleigar?

What is the email address to the lessor?

<felt>

Tilbake

Neste

Kan bli kontaktet igjen

Spm32

En del av leietakerne i denne undersøkelsen vil bli kontaktet igjen på et senere tidspunkt for et kort intervju om endringer i husleien. Det er derfor fint om du kan oppgi telefonnummer og epostadresse, slik at vi lettere kan nå deg dersom dette blir aktuelt.

Vennligst oppgi et telefonnummer vi kan treffe deg på.

A selection of tenants in this study will be contacted again at a later date for a short interview about changes in the rent. It is therefore good if you can provide phone number and email address so that we easily can reach you if this is relevant.

Please provide a telephone number we can contact you on.

Eit utval av leigetakarane i denne undersøkinga vil bli kontakta igjen på eit seinare tidspunkt for eit kort intervju om endringar i husleiga. Det er derfor fint om du kan gje opp telefonnummer og epostadresse, slik at vi lettare kan nå deg om dette blir aktuelt.

Ver vennleg og gje opp eit telefonnummer vi kan nå deg på.

<felt>

Spm33

Vennligst oppgi epostadresse vi kan nå deg på.

Please provide an email address we can contact you on.

Ver vennleg og gje opp ein epostadresse vi kan nå deg på.

<felt>

(Skjult variabel Dato Dato for når skjemaet ble utfylt.)

Univers Hvis Spm3 = 1 (leier)

Spm35

Tusen takk for at du tok deg tid til å svare på denne undersøkelsen. Du har bidratt til at vi nå kan si noe om leieprisene der du bor.

Thank you for taking the time to complete this survey. You have made it possible for us to publish on rental rates where you live.

Tusen takk for at du tok deg tid til å svare på denne undersøkinga. Du har bidratt til at vi nå kan si noko om leigeprisane der du bur.

1 "Send inn svaret ditt" "Please send your answer" "Send inn svaret ditt"

[Kontroll, dersom alternativet ikke er valgt får man ikke gått videre og det står:
Vennligst velg et svar]

Leieboere ferdig

Univers Hvis Spm35 = 1

Ferdig

Takk for at du svarte på undersøkelsen.

Thank you for filling out our survey.

Thank you for filling out our survey.

Vedlegg D: Spørresekvens om samtykke

Bokmål:

Samtykke før utfylling:

Før du begynner å fylle ut skjemaet, må du samtykke til at SSB kan behandle dine personopplysninger som beskrevet i informasjonen du har mottatt. Du kan også lese informasjonen [her](#).

- Jeg samtykker
 Jeg samtykker ikke

Samtykke etter utfylling:

Før du sender inn skjemaet, må du samtykke til at SSB kan behandle dine personopplysninger som beskrevet i informasjonen du har mottatt. Du kan også lese informasjonen [her](#).

- Jeg samtykker
 Jeg samtykker ikke

Komme opp en boks når man klikker på [her](#), men ikke gå ut av skjemaet.

Svarene du gir skal bare benyttes til å lage offisiell statistikk om leieprisene på ulike typer leide boliger i Norge. Enkelt svar vil aldri bli offentliggjort. Undersøkelsen er frivillig og du kan når som helst trekke deg og kreve at opplysningene om deg blir slettet, ved å ringe svartjenesten vår på 62 88 56 08 eller sende en epost til sva@ssb.no.

Vi henter nødvendige opplysninger om deg fra offentlige registre. Dette gjelder fødeland fra Folkeregisteret, utdanning fra skoleeiere og Lånkassen og inntekt fra Skatteetaten og NAV.

Innen 1.11.2020 vil alle opplysningene om deg bli anonymisert.

Hvis respondenten ikke samtykker (før utfylling)

Fordi du ikke samtykker til behandling av personopplysninger, skal du ikke fylle ut skjemaet. Ønsker du å være med i undersøkelsen, må du gå tilbake og endre svaret ditt til «Jeg samtykker».

Hvis respondenten ikke samtykker (etter utfylling)

Fordi du ikke samtykker til behandling av personopplysninger, kan vi ikke benytte svarene du har gitt. Ønsker du at svarene dine skal telle med i resultatene, må du gå tilbake og endre svaret ditt til «Jeg samtykker».

Engelsk:

Samtykke før utfylling:

Before you start filling out this questionnaire, you must consent to SSB processing your personal data as described in the information you have received. You can also read the information [here](#).

- I consent
 I don't consent

Samtykke etter utfylling:

Before submitting this questionnaire, you must consent to SSB processing your personal data as described in the information you have received. You can also read the information [here](#).

- I consent
 I don't consent

The answers you provide will only be used to compile official statistics about the rental prices of different types of rented dwellings in Norway. Individual responses will never be published.

Participation in this survey is voluntary, and you may withdraw at any time and demand that your answers are deleted, by calling our Helpdesk at 62 88 56 08 or by sending an email to svaer@ssb.no.

We collect necessary information about you from public records. This relates to country of birth from the Central Population Register, education from school owners and the Norwegian State Educational Loan Fund (Lånekassen), and income from the tax authorities and the Norwegian Labor and Welfare Administration (NAV).

By 1 December 2020, all information about you will be anonymised.

Hvis respondenten ikke samtykker (før utfylling)

Because you don't consent to processing of your personal data, please don't fill out the questionnaire. If you would like to participate in the survey, you must go back and change your response to "I consent."

Hvis respondenten ikke samtykker (etter utfylling)

Because you don't consent to processing of your personal data, we can't use the answers you've provided. If you want your answers to count in the results, go back and change your answer to "I consent".

Nynorsk:**Samtykke før utfylling:**

Før du begynner å fylle ut skjemaet, må du samtykke til at SSB kan behandle personopplysningane dine som beskrive i informasjonen du har motteke. Du kan også lese informasjonen [her](#).

- Eg samtykkjer
 Eg samtykkjer ikkje

Samtykke etter utfylling:

Før du sender inn skjemaet, må du samtykke til at SSB kan behandle personopplysningane dine som beskrive i informasjonen du har motteke. Du kan også lese informasjonen [her](#).

- Eg samtykkjer
 Eg samtykkjer ikkje

Komme opp en boks når man klikker på [her](#), men ikke gå ut av skjemaet.

Svara du gir, nyttar vi berre til å lage offisiell statistikk om leigeprisane på ulike typar leigde bustader i Noreg. Enkelt svar vil aldri bli gjort offentlege. Undersøkinga er frivillig og du kan når som helst trekkje deg og krevje at opplysningane om deg blir sletta, ved å ringe svarteneste vår på 62 88 56 08 eller sende ein e-post til svar@ssb.no.

Vi hentar nødvendige opplysningar om deg frå offentlege register. Dette gjeld fødeland frå Folkeregisteret, utdanning frå skoleeigarar og Lånekassa og inntekt frå Skatteetaten og NAV.

Innan 1.12.2020 vil alle opplysningane om deg bli anonymiserte.

Hvis respondenten ikke samtykker (før utfylling)

Fordi du ikkje samtykkjer til behandling av personopplysningar, skal du ikkje fylle ut skjemaet. Ønskjer du å vere med i undersøkinga, må du gå tilbake og endre svaret ditt til «Eg samtykkjer».

Hvis respondenten ikke samtykker (etter utfylling)

Fordi du ikkje samtykkjer til behandling av personopplysningar, kan vi ikkje nytte svara du har gitt. Ønskjer du at svara dine skal telle med i resultata, må du gå tilbake og endre svaret ditt til «Eg samtykkjer».

Vedlegg E: Registerkoblinger

I tillegg til variablene fra spørreskjemaet, ligger det følgende variabler fra register på datafilen:

Kjoenn	Kjønn
Alder og AldGrupp	Alder på intervjudtidspunktet og alder gruppert
Kommnr	Kommunennummer
Landsdel	Landsdel
Bydel	Bydel (Oslo, Bergen)
Fylke	Fylke
Invkate:	Innvandringskategori
Landbak3gen:	Landbakgrunn (landbak3gen)
Fodeland:	Fødeland
Bu_2017:	Utdanningsnivå
Wies (Inntekt):	Inntekt etter skatt gruppert
antall_etasjer:	Antall etasjer
har_heis:	Har heis
tattibruk_dato:	Faktisk tatt i bruk dato
byggaar_int_fob:	Byggeår intervall fra FoB 2001
heis_fob:	Heis fra FoB 2001
sone_vd:	Soneinndeling

Respondentene fikk opplyst hvilke registerkoblinger som skulle gjøres. På ssb.no lå følgende tekst om kobling av opplysninger fra register:

«For å gjøre undersøkelsen så kort som mulig, henter vi inn noen opplysninger direkte fra registre som Statistisk sentralbyrå har tilgang til. Dette gjelder opplysninger om fødeland fra folkeregisteret, opplysninger om utdanning fra skoleiere og Lånekassen og opplysninger om inntekt fra skatteetaten og NAV. Innen to år etter at datainnsamlingen er avsluttet, vil alle opplysninger bli anonymisert. Undersøkelsen er frivillig og du kan når som helst trekke deg og kreve opplysningene slettet.»

Informasjon om svarenhet

Informasjon fra folkeregisteret

Aldgrupp: Gruppering av Alder

Kode	Verdiområde
1	15-24 år
2	25-44 år
3	45-66 år
4	67-79 år
5	80 år og eldre

Landsdel

Kode	Verdiområde
1	Akershus og Oslo
2	Hedmark og Oppland
3	Østlandet ellers
4	Agder og Rogaland
5	Vestlandet
6	Trøndelag
7	Nord.Norge

Innkat: Innvandringskategori

Kode	Verdiområde
A	Født i Norge med to norskfødte foreldre
B	Innvandrere
C	Norskfødte med innvandrerforeldre
D	Utenlandsfødte med én norskfødt forelder
E	Norskfødte med én utenlandsfødt forelder
F	Utenlandsfødte med to norskfødte foreldre
G	Født i Norge med to norskfødte foreldre

Innvandrere er personer som er født i utlandet av to utenlandsfødte foreldre og som på et tidspunkt har innvandret til Norge.

Norskfødte med innvandrerforeldre er født i Norge, men har to foreldre som er innvandrere.

Følgende inndelinger blir brukt for personer med *annen innvandringsbakgrunn*:

- Utenlandsfødte med en norskfødt forelder
- Norskfødte med en utenlandsfødt forelder
- Utenlandsfødte med norskfødte foreldre (inkluderer utenlandsadopterte)

Landbak: Landbakgrunn (vanligvis heter variabelen landbak3gen)

Landbakgrunn er eget, eventuelt mors, eventuelt fars utenlandske fødeland. For norskfødte er dette foreldrenes eventuelle utenlandske fødeland. Når begge foreldrene er født i utlandet, er de i de aller fleste tilfellene født i samme land. I tilfelle der foreldrene har ulikt fødeland, er det mors fødeland som blir valgt.

For kode for de enkelte land, se klassifikasjon for land og statsborgerskap i personstatistikk:

<https://www.ssb.no/klasse/klassifikasjoner/91>

Fødeland: Fødeland

Fødeland er hovedsaklig mors bosted da personen ble født.

Opplysninger om utdanning fra skoleiere og Lånekassen hentet fra utdanningsregisteret (NUDB)

Bu_2017: Utdanningsnivå (variabelen heter bu_åååå i registeret)

Denne variabelen gjelder kun IO, og vi benytter kun første siffer, som står for utdanningsnivå (se tabell under)

Tredeling av nivå	Nivå	Nivånavn
	0	Ingen utdanning og førskoleutdanning
Obligatorisk utdanning	1	Barneskoleutdanning
	2	Ungdomsskoleutdanning
	3	Videregående, grunnutdanning
Mellomutdanning	4	Videregående, avsluttende utdanning
	5	Påbygging til videregående utdanning
Universitets- og høyskoleutdanning	6	Universitets- og høyskoleutdanning, lavere nivå
	7	Universitets- og høyskoleutdanning, høyere nivå
	8	Forskerutdanning
	9	Uoppgitt

En fullstendig dokumentasjon med inndeling av nivå, fagfelt og øvrige koder, se Norsk standard for utdanningsgruppering (Statistisk sentralbyrå 2001): http://www.ssb.no/emner/04/90/nos_c617/nos_c617.pdf

Opplysninger om inntekt fra Skatteetaten og NAV hentet fra inntektsregisteret

Inntekt: Inntekt etter skatt gruppert (variabelen Wies)

Kode	Verdiområde
1	under 100 000
2	100 000 til mindre enn 200 000
3	200 000 til mindre enn 300 000
4	300 000 til mindre enn 400 000
5	400 000 og mer

Informasjon om utvalgsenhet

Geodatabasen GAB

antall_etasjer: Antall etasjer

har_heis: Har heis

tattibruk_dato: Faktisk tatt i bruk dato

byggaar_int_fob: Byggeår intervall fra Folke- og bolig tellingen 2001

heis_fob: Heis fra Folke- og bolig tellingen 2001

Befolkningsstatistikken

sone_vd: Soneinndeling

Kode	Verdiområde
1	Oslo og Bærum
2	Østfold
3	Bergen
4	Trondheim
5	Stavanger
6	Tettsteder med 20 000 innbyggere eller flere
7	Tettsteder med 2 000-19 999 innbyggere
8	Tettsteder med 0-1 999 innbyggere og bosatte i spredtbygde strøk ¹

¹ Kategori 8 inkluderer de steder som mangler opplysninger om antall bosatte og derfor har blanke felt.

Soneinndeling er sammensatt av kategorier for byer og kategorier for tettsteder. Kategoriene om tettsteder er basert på opplysninger om befolkningstetthet.